

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Praxis Status Privationis

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

& pluribus etiam annis, ambiguo euen-
tu, susque deque pelagum dilectionis
arcana, transnauiget, non idè ani-
mum despondeat; sed in funiculis cha-
ritatis se se constringi, trahique sinat,
quocunque impetus diuini spiritus
voluerit. & hisce quidem in genere,
& ad notitiam eorum, quæ vniuer-
saliter ad varia referuntur, præ-
missis, ad specialia singulorum sta-
tuum, & operationum transeundum
est.

P R A X I S
S T A T V S P R I V A T I O N I S
E T P R I M O .

DE IIS QUÆ FIUNT IN INITIO
PER AMOREM DEFICIENTEM A VIVACI-
TATE INTELLECTUALI.

PARAPHRASIS SECUNDA.

Quæ est ista, quæ progreditur quasi a aurora consurgens? quæ progre-
ditur ait, ac si diceret, non subito, aut prius non visa, hæc pia
anima ambulat; sed iter suum feliciter persequitur, à prioribus sci-
licet statibus, de quibus prima parte dictum est, ad vltiora spatia,
regionesque progrediens; non contenta primam, & secundam di-
lectionem, ac Dei præsentiam incipientium, & proficientium mo-
dis conformem, sibi inescasse: sed futuram, & perfectiorem inqui-
rens, quæ utique quasi aurora consurgit, rutilans duntaxat, ma-
gisque ignem, quam lumen spirans: dum toto hoc statu priuationis
rigorosa, in camino diuini amoris ad purum excoquitur, & spiritali
sanguinis profusione, ad instar martyris, in nouum hominem, qui
secundum Deum creatus est, formatur; pro vt ordinatè secundum
ea, quæ in praxis initio, medio, & fine cuiusq; status, contingunt, la-
tius dicetur insequentibus,

R 3

I. Breuis

a Cant. 6.

- I. Breuis deductio eorum quæ eueniunt in praxi voto statu priuationis durante.
- II. Quod propria operatio, quamdiu mysticus in initio priuationis versatur, sit amoris depuratio, à Viuacitate intellectuâ
- III. De querimoniis quæ sunt ordinariè in principio amoris deficientis.
- IV. De formatione amoris deficientis, pro vt est in intellectu per recordationem simplicem.
- V. Quod in simplici recordatione inueniatur spiritualis pulchritudo.
- VI. Quod simplex recordatio foueatur appetitu ad primam veritatem.
- VII. Quod licet sit difficile, quod spiritualis regio, Visus, & formationis industria in superficialem vacuitatem abeant, hoc tamen esse necessarium.
- VIII. Quod singulariter hoc loco cauenda sit immortificata libertas.
- IX. Formatio fruitionis fit ex prelibamine fundi affectu ad instar cogitationis alleviato.

ARTICVLVS PRIMVS.

Breuis deductio eorum quæ eueniunt in praxi toto statu priuationis durante.

Nunquid considerasti seruum meum Iob, quod non sit ei similis in terra, homo simplex & rectus, ac timens Deum, & recedens à malo: ac si diceret, ô infelix humani generis hostis, qui tanquam leorugiens circuis quærens quem deuores, quid de virtute, & amore, quo me prosequitur iustus ille Iob, sentis? ad quod callidus ille serpens, quasi probitas illa Iobi ad tantam perfectionis laudem minus sufficeret, protinus respondit: nunquid Iob frustra timet Deum, nonnè tu vallasti eum, & domum eius, vniuersamque substantiam per circuitum, operibus manuum eius benedixisti, & possessio eius creuit in terra, quasi diceret, mirum non est, imò valde naturale est, quod aliquis Deum

timeat, non peccando, & amet, benefaciendo; quando ab ipso omnia bona, & nulla mala accepit: quia verò fidelis amicus in tentatione probatur, ruinæ humanæ cupidus, superaddit; sed extendende paululum manum tuam, & tange cuncta quæ possidet, nisi in faciem benedixerit tibi.

Simili prorsus modo accidit piæ animæ in negotio mystico, modi operandi naturaliter, siue per conuersionem ad phantasmata, & rationis discursum; pro vt fit in omnibus antedictis statutibus: in quibus etiam mysticus, vt principale agens, & in benedictionibus dulcedinis cupidus, magnum quidem spirituale solatium consequitur, intus, & foris: verum tamen priusquam modo supernaturali, & simplici intelligentia, conformiter ad operationem substantiæ separatæ, diuinis fruitionibus ordinariè, & ex dono habitus supernaturalis vniatur; ab inferioribus, & humanis operandi modis expediri, & depurari

2 Iob. 1. b Totâ 1. parte.

purari debet omnino. Ea propter mystica perfectionis ordo, gratia Dei cooperante, ædificium spirituale, & omnes internas diuitias, deliciasque paulatim demoliri incipit, & quasi dicit ad satan; ecce vniuersa, quæ habet in manu tua sunt, tantum in eum ne extendas manum tuam. & idcò satan egressus à facie Domini interfecit oves, & boues, asinos, camelos, pueros greges custodientes, filios, & filias in domo senioris filij conuiuantes: donec tandem ad vltiorem instantiam, ipsi etiam liceret extendere manum in lobum, ac piam animam, & percutere cutem, & carnem eius vlcere pessimo, spiritualis tædij, quo ita finaliter misericordissimo Domino, ansa detur amplius benefaciendi. post has enim omnes afflictiones, benedixit Dominus nouissimis Iob magis, quam prioribus.

In initio ergò huius Priuationis (quam diximus a esse ablationem præhabitæ deuotionis, seu modi amicabiliter in interioritate cum Deo agendi; ita vt ad priora exercitia redire non possit) à summo, ad quod quilibet per status primæ partis deductus fuerat, vsque ad media descendit; & simul paulatim diminuitur, aut amorosa illa fruitio, aut animosa resignatio, prout ratio cuiusuis, in praxis feliciori successu requirit. & hæc quidem diminutio non paruam solet causare tristitiam; cum putent in profectu spirituali sese deficere; nondum intelligen-

tes, totum hunc statum priuationis aliud non esse, quam impuri amoris ad Deum, purgationem, & ad perfectioris vnionis dispositionem, in medio autem quasi turmatim, & sensibiliber magis reuiuiscit vitiorum impugnatio, & turbulentia; quæ omnia iam pridem emortua credebantur. accedente ergò hac vitiorum passione, & recedente magis, magisque gustu, aut animosa resignatione, accrescit quoque spiritualis tædij, & tristitiæ inuolucrum, & id quod de Deo est, tam modicum, & paruum videtur, vt nihil omnino ex præhabitæ contemplationis fruitionibus, superesse credatur; vitiorum autem molestia, tam viuaci dominio insolescit, vt ipsa etiam cordis abdita & penetrasse, & omnia in suum consensum pertraxisse videatur; vtque vix lubeat, aut actum resignationis producere, aut aliquid boni, sine tristitia, peragere, aut de Deo, rebusque diuinis, cogitare. Et cum peccatum originale ipsam animæ essentiam, secundum quod est primum subiectum originalis peccati, deprauet, in medio huius depurationis, in ipso fundo, ac radice palatus, ex originali iniustitia vitiatum, & à bono incommutabili, ad commutabile inordinate conuersus; amaritudinem suam ad omnem sensum, gustum, & vitam diffundit; vt plenis buccis gustet, quam malum, & amarum sit, à Deo vnquam separatum fuisse. In fine tandem, vti moribundus,

& vi-

& viribus, ac vita penè destitutus, vitiorum, & antea toleratarum tentationum vix quidquam amplius sentiscit, in natura; in spiritu quoque, & diuinis perceptionibus admodum ieiuna manet: paulatim duntaxat à miseria animæ, & spiritus respirando quoadusque ad instar infirmi, lenta valetudine sensus; ratio, mens, & consilium ei restituantur, & ignis diuini amoris præhabitus, ac in puteo priuationis tutatus, & demum quasi in aquam crassam mutatus, affulgente sole a gratiæ, in nouum ignem conuertatur, & dicat ecce nunc cœpi, hæc mutatio dextræ excelsi; in sequentibus statibus probaturus, quod Dominus sit pius, & verè misericors, faciens admirabilem, cum transacta tentatione prouentum.

Et hæc quidem in inferiori homine, graues admodum, & pœnosæ (ex originali iniustitia vitiatæ) passionibus sunt, & tolerantia; in superiori verò homine, seu spiritu, tenebræ sunt, & ignorantia, ac prorsus spirituales infirmitates; per quas ad purum decoquitur, & ad modos supernaturaliter operandi, depuratur; Deo optimo maximo dono fortitudinis, alijsque actibus subindè infusus, in eiusmodi agone, piam animam corroborante; ne fortè deficiat in via, & martyrij spiritalis lucta. tædium verò illud impatientis desiderij, erga diuinum amorem, quo necesse erat mentem affici ve-

hementer amantis, absente eo quem amabat, postquam in initio, tanquam lignum madidum ab igne depurante prius fuisset calefactum, & ad nigredinem redactum; in medio miris anxietatibus, vt titio fistulans, cruditates amoris imperfecti exhalabat: vt tandem in vltima dispositione, pulcherrimum lumen, & formam ignis indueret. quare autem hic priuationis status, & rigor sit necessarius, dictum est infra. *b* hæc verò in genere dicenda fuerunt. vt iacula præuisa minus feriant: & eo minus perturbent venientia mala, quo fuerint præscita: tolerabilius enim mala suscipimus, si contra hæc per patientiæ clypeum munimur.

Ad formationem autem operationum, seu verborum mysticorum, pro exercitio actus in hoc statu priuationis, quod attinet; cum hoc loco sit nuda, & mera dispositio ad modum operandi supernaturaliter, & operans etiam ad modicum, in aliqua operatione vix pacificè possit subsistere, nec alicuius singularis fruitionis, seu amicabilis perceptionis diuinæ sit capax: vtilius visum est, ad longum ea deducere, quæ ei euentura sunt, & duntaxat monere, vt ad ea, quæ in initio, medio, & fine priuationis ordinatè explicantur, pro posse, conformiter operetur. ad oculum enim experietur illud Iobi; *c* spondium elegit anima mea, & mortem ossa; ita vt secundum intellectum vix

a Inf. Dec. 2. a. x. & Parap. 7. *b* Dec. 2. *c* Iob. 7.

vix quidpiam cognoscere, & secundum voluntatem vix quidquam amare possit. quia verò, quam diu aliquis in initio priuationis versatur, subindè à magis strenuis, pulchræ quædam operationes eliciuntur, poterit in eo casu mysticus legere ea, quæ de formationibus operationum diximus infra. a iam verò cum præmiserimus ea, quæ in toto statu priuationis contingunt, ad particularia descendendum, & consequenter dicendum erit,

Quod propria operatio quamdiu mysticus in initio priuationis versatur, sit amoris depuratio à viuacitate intellectuali.

ARTICVLVS SECVNDVS.

Sol conuertetur in tenebras, b & luna in sanguinem antequam veniat dies Domini magnus, & horribilis; ac si diceret, ò pia anima, quæ per amoris exercitia ad summum tibi proportionatum lumen ascendisti, dum in statu contemplationis versareris, scias velim, quod licet maius lumen non videatur, quam lumen solis; hoc ipsum tamen obtenebrari debere, ita vt præhabita spiritualis pulchritudo non tantum deficiat; sed etiam, vt luna conuertatur in sanguinem: per hoc, quod in animali homine, qui bona subordinatione passionum, & virtutis studio afficiebatur, omnis generis tentationes, & carnalia desideria, vtrumque sopita, aculeis suis extimulent, & paulatim ad

arduum certamen deducant, antequam in medio huiuscè priuationis, veniat dies Domini magnus, & horribilis. c

Quando ergò in summo status contemplationis, siue affirmatiui, siue negatiui modi, non amplius subsistere poterit pia anima; quin imò non per accidens, aut ad modicum durans, animaduertit se indies deficere à solitis exercitijs, & adiuuandi modis; continuo etiam omnem habitam pulchritudinem contemplationis, eiusque viuacem gustum deficere, neque etiam ad præhabitas operationes posse redire; sed intima tendentia, ad vltiora licet ignota, inclinari: securè hæc, quæ de initio priuationis diximus, aggrediatur. & principio quidem non agrè feret, spirituales pulchritudinem, seu intellectualem viuacitatem (ad quam in contemplationis statu eleuata fuerat) obscurari, & paulatim deficere; sed humiliter consentiendo, Dei beneplacito se se committat: qui tanquam sapiens architectus à culminibus, scilicet intellectualibus, incipit soluere vetustatem, vt impuritatem amoris corrigat; licet etiam interea simul (nondum tamen piæ animæ cognitio modis) in tenebris ponat latibulum suum; quod vt manifestius appareat, dicendum erit,

De querimonijs que sunt ordinariè in principio amoris deficientis.

ARTICVLVS TERTIVS.

Dixi d sapiens efficiar, & ipsa longius recessit à me. ac si diceret, ò pia anima,

a Parap. 6. b Ioel. 2. c inf parap. 3. d Eccl. 6. 7.

nima, quæ vterioris, perfectionis cupida, subdubitando, & admirando in te metipsa conturbaris, quod post aliquod annorum spatium, tam in statu meditationis, quam adspirationis, ac etiam contemplationis, siue modi affirmatiui, amorosa consolatione, siue modi negatiui, animosa transcendentia feliciter expensum; ita vt interea ad diuinam sapientiam, vt melius fieri potuit, & tibi opus fuit, te ipsam eleuares. tibi persuadens, quod semper in amore Dei sensibiliter deberes crescere: iam verò ab aliquo tempore constanter videas, te è contra magis deficere, ab habita intellectuali pulchritudine, & amoris diuini gustu: noli putare, quod ipsa hæc tua interior bona constitutio, longius recedat à te licet enim secundum quid, & prout hucusq; consueueras, eam longius recessisse animaduertas, non tamen secundum illum modum, qui purè spiritualis est, & ad quem disponi incipis, longius recedit; sed intimius accedit, ac miris, & tibi nondum cognitis modis accedit, accedetq; magis incessanter. Itaq; vt pane solido cibanda, & vt amica in tentatione probanda; (nihil enim nobis amplius hoc loco cum deuotione sensibili commune est) statue tecum indies, & virili animo repete, donec deficiam, non recedam ab innocentia mea: iustificationem meam quam cœpi tenere, non deferam. neq; introibo in tabernaculum domus meæ, neq; ascendam in lectum fratris mei; nec dabo somnum oculis meis, nec palpebris meis dormitatio-

nem, nec requiem temporibus meis, donec (gratia Dei mediante in sequentibus statibus) inueniam locum domino, & tabernaculum Deo Iacob; in tantum, vt si diuino pulchro, & bono pro voto potiri, non sim digna; saltem aliud quidpiam quod Deus non est, & ad Deum me non ducit, etiam admittere nolim.

Et quidem eiusmodi fortis, & constans animus, scilicet omnes desolationes tolerandi, tanquam pactum quoddam sit ad diuinum amorem prosequendum, & ad condelectandum legi Dei secundum interiorem hominem, loco præambuli, & dispositionis præuiæ, ad congruè operandum; dein vt fieri poterit, ad exercitium actus, spiritualis oculus ad diuinum pulchrum aspiciendum, eiusq; summum bonum diligendum eleuandus erit; non crassa; sed admodum subtili cogitatione, idq; toties moderatè repetendum erit, quoad vltq; actualis amoris benè afficientia, & cum Deo coniunctio, subsequatur; quæ si obtineri non possit, æquo animo ferendum erit, quidquid molesti occurrerit, & tantò orandum humilius, quantò gustus amoris diuini recesserit longius. ne autem præstans margarita hic abscondita negligatur, consequenter dicendum erit,

De formatione amoris deficientis, prout est in intellectu per recordationem simplicem.

ARTICVLVS QVARTVS.

Sentite a de Domino in bonitate, & in simplicitate cordis querite illum. ac si diceret, o pia anima, licet intellectualis viuacitas secundum sensibilem afficientiam diminuat, & quodammodo euanescere videatur; scias tamen in presentiarum adhuc insignes regionis intellectualis superesse pulchritudines, fruitionesq; amoris. hucusq; enim, dum videlicet in statu contemplationis versaberis, vt plurimum per discursus, & illationes interiora tua fouere debuisti; iam verò cum paulatim ad modum operandi supernaturaliter disponaris, oportet vt in posterum simplici duntaxat Dei recordatione tua peragas: & hoc ipsum quidem non cum tali conatu, vt in inferiore homine sensibilis aliquis feruor excitari debeat, prout fiebat in statu contemplationis: tum enim per viam & modum acquisitionis procedebatur, ita vt, quod in optimo spiritus inueniebatur, ex abundantia sua in vires inferiores sensibilibiter influeret, & feruores excitaret; iam verò cum à summo tuo recedas, & spiritualis pulchritudo remittat, nec sit amplius illius efficaciam, vt in sensibiles vires iucundè diffundi possit, ad spiritus subtilitates paulatim animus inducendus est. Vnde mox vt animaduertes fruitionem, seu intuitum animi obscurum vel languidum fieri, ilicò prima illa simplex, leuis, & puri Boni Deiq; recordatio reassumenda est. idè enim dicitur; sentite de Domino in bonitate; id est, se-

dulò agere oportet, vt sensus diuinæ bonitatis non tantum maneat; sed etiam vt in simplicitate cordis, & alleuiatione mentali foueatur, ne à spirituali sua puritate, & luce ad fundum conclusum & tenebrosum detrahatur.

Et quia in simplicitate cordis quære-
re oportet; omni diligentia multiplici-
tas, seu interruptio cauenda erit: quæ
quidem interruptio, est vel ex causis ex-
trinsecis, vel ex causis intrinsecis. extrin-
secæ causæ sunt, opus superfluum non
ex obedientia assumptum, furtiua con-
fabulatio, tentatio hoc vel illud habendi,
vtendi, inuoluntaria mortificatio,
qua contingit aliquid contra inclinacionem
naturalem cum nausea pati, &
similia. intrinsecæ autem causæ sunt a-
riditas, torpor animi, tædium ex aliqua-
li otio, profluente ex non renouatione
recordationis diuinæ, aut inhæsi-
one in obscuro fundo; ex quibus vt plurimum
ariditas, languor & tædium proueniunt.
quod si verò in nullo horum defectuo-
sam te inueneris; & tamen ab optata
cordis simplicitate ad aliud quippiam
prolabaris, hoc non ita grauitè feren-
dum est, cum, etiam nulla posita negli-
gentia, ea sit actiuitas spiritus nostri, &
ad euagationem, seu distractionem
prona, vt diu in vna re (nisi quæ val-
dè alliciat,) consistere nequeat: sed ma-
gis curandum erit, ne ad internum
pondus, seu cæcam interioritatem de-
clines, neglecta illa animi pulchritudi-
ne; quæ sicut ex simplici memoria diui-
næ presentie acquiritur, ita etiam quan-

do eiusmodi presentia quacunq; tandem occasione euauerit, si uolenter, aut sollicitè eam recuperare uelis, graue potiùs tedium cauſabis.

Vt autem in mentali oratione conformiter agatur, oportet primo loco præambuli, & perfectæ dispositionis, ut pijsſima Dei consolatio abeat, & secundum sensibilem affectum indies magis, deserat, ex parte sua; dein ex parte tua, ut illam cum inquietudine non appetas, sed humiliter patienterq; sustineas, quod quasi in terra deserta, & inuisa, & inaquosa, sola, desolataq; incedas. Secundò uerò pro actus exercitio, oportet statim simplicem, & nudam de Deo cogitationem assumere; & hanc simplicem cogitationem, magis magisq; simplicem reddere; & quidem tam subtiliter, ac si nunquam alias ante hac quidquam de Deo sensibiliter percepisses. atq; tum demum, & in hac simplici de Deo cogitatione actualis contemplationis, sicut initium habetur, ita quoq; per aspectû simplicem, continuanda, & renouanda erit: ac etiam finita oratione mentali, alio tempore exercitium orationis, quando reassumendum erit, oportet pari modo pro primo, & perfectæ dispositione, omnia sensibilia, crassa, & quidquid ad sensibilem amorem inclinât, deserere; dein iterum à simplici cogitatione incipere. quanto autem solatio hæc fieri possint, consequenter dicemus.

Quod in simplici recordatione inueniatur spiritualis pulchritudo.

a Sap. c. x.

ARTICVLVS QVINTVS.

Apparet a Dominus tuis, qui fides habent in illum. ac si diceret, ô pia anima, si in uera simplicitate, & cordis intentione Deum quæſieris, indubitata fide sciens, ipsum infinitis modis in abscondito spiritus tui, latibulum suum posuisse; fieri non poterit; quin tibi nunquam hucusq; experto modo apparere dignetur. ut autem scias, te simpliciter procedere, non contristaberis te auertere à memoria præteritarum fructuum, & modorum operandi, cum præteritæ operationes iam suum præstituerint; sed omnibus præteritis obliuioni traditis, in Nunc presenti, ut poteris, nude, & purè Deum in Spiritu tuo uiuere, obseruabis; non tamen in illa altitudine, quæ alias secundum elevationem mentalem status contemplationis in cælorum sublimitate contingebat: sed ac si in capitis tui (ut ita loquar) noto quodam non-euato, sed in te ipso ample, & realè cælo, tuam interioritatem ambiens; illius appetitum, & tendentiæ desiderium amplexaretur. atq; ita apparet ijs, qui fidem habent in illum. fides enim est certus ascensus illius diuinæ presentia, quamuis omnis sensus, & amoris carentia sentire uideantur contrariû, quod quidem hoc loco per quam familiare est. cum enim amoris spiritualis uiuacitas indies dispateat magis, ac magis, eiusq; uisus non habeat, cui firmo aspectu innitatur; crescet infallibiliter quotidie ampliùs pondus uitiatæ naturæ, eiusq; actiuitas, in prioribus diuinæ præsen-

præsentia amicijs, vt in vmbraculo, à molesto certamine tutata.

Et quidem eiusmodi actus fidei, scilicet simplices, & tam intellectum, quam affectum vix afficientes, ac quidquid demum tædij, & ariditatis reperitum fuerit, loco præambuli, & perfectæ dispositionis accipiendum erit; dein pro actus exercitio, admodum subtili, & spirituali cogitatione oculus mentis ad Eum, qui omni pulchro in infinitum pulchrior est, dirigendus erit; quo ita spiritum conditor, spirituales aliquam sui pulchritudinem inuenire concedat, ex qua ille voluntas benè affecta, dein vnitiuo amori aliquamdiu intendat. & quia spiritualis hæc pulchritudo insigniter Deo coniungit; oportet quoque, vt admodum simplex sit ad Deum cogitatio, & totalis obliuio illius, quod affectuosum amorem sensibilibus afficere possit. & hæc, vt efficaciter fiant, dicendum erit,

Quod simplex recordatio foveatur appetitu ad primam veritatem.

ARTICVLVS SEXTVS.

NOx illuminatio a mea in delicijs meis; ac si diceret: ô pia anima, quæ in amore deficiente, ab intellectu prius habita viuacitate, in tantum digressa es, vt iam proximè tenebræ contulerent te; & ad soleitatem tui ipsius, in qua vix quidquam solitæ deuotionis haberetur, deducenda sis; vt ibidem ad oculum videas abominatio-

nes cordis tui, ceu inter parietes absconditas, & tanquam ex fonte ebullientes; scias velim, te prius adhuc tanquam in nocte ablata deuotionis deliciosæ illuminari, lactari, & confortari posse reali, & intimo spirituali gustu.

Hoc ipsum autem, vt congruè fiat, oportet loco præambuli, & perfectæ dispositionis, hominem inferiorem solita deuotione destitutum, tenebras, ariditates, & tædia patientem, quodammodo separare; & suis quidem infirmitatibus debilitatum, patientia autem munitum, deserere: dein pro exercitio actus, simplici illi recordationi, Dei memoriam magis sinceram, & maiestatiuam substituere; idque per appetitum, quo spiritus tuus ad primam illam veritatem, quæ Deus est, fertur: ita tamen, vt licet Deus, eiusque veritas inueniatur, attamen affectus, seu actus amoris non formentur crassi, & sensibiles; sed solummodò humili reuerentia, & submissione diuinum illud, quodque omnibus præstat Bonum, venerationi habeatur, eique subtili complacentiâ animus cohareat. Et ne aliqua in spiritu de diuino pulchro operatio incautè prætereatur, cum primis attendendum erit, ne sese pia anima à fundo detrâhi sinat, ante tempus; b sed quam diu fieri poterit, iam dicta praxi præambuli, in actus exercitio se gerat; licet in spiritu ad inferiora descendat ab habita viuacitate contemplationis; & subinde ipsa amoris exercitatio non plus afficiat, quam nuda cogitatio. quæ

S 3

qui-

a sal 138. b vt inf. Paral. 3.

quidem omnia si debite fiant, posset pia anima, postquam à summo contemplationis descenderit, per annum, & eo amplius, in spiritu satis bene versari, priusquam à fundi miseria ex toto includatur. & ne quis inutiliter contristetur, de quotidiano, ut videtur in spiritali vita retrogressu, consequenter iam dicitur;

Quod licet sit difficile, quod spiritualis Regio, visus, & formationis industria in superficialem vacuitatem abeant, hoc tamen esse necessarium.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Nisi ego abiero, Paraclytus non veniet ad vos; si autem abiero, mittam eum ad vos. ac si diceret: ô pia anima, quæ non sine amaritudine cordis tui ingemiscis, quod interioritatis tuæ spiritualis illa regio, visus, industria formationis, & quidquid in præcedentibus agendi modis, ad præsentiam diuinam habendam adstabat, de die in diem magis magisque euanescat, & quidnam modo agendum sit ignores: scias velim, quod nisi Dominus abierit, & præcedentia auxilia, modosque procedendi abstulerit, Paraclytum Spiritum S. etiam ad te non venturum, nec te ad pure spirituales operationes perungere posse: omnia enim quæ tibi ablata conquereris, sunt sicut accidentia, quæ facile possunt abesse, & adesse, absque subiecti corruptione, & spiritualis progressus læsione. si itaque abierit, mittet

eum ad te, & si ita egeris, ac si nihil omnino vsque in hanc horam ad intra occupata fuisses, & libenter obliuiscaris omnium præteritorum, te ipsam quoque vacuam, & nulla fruitione affectam acceperis; (sicut etiam realiter horum nihil amplius habes) tum demum te quasi omnino absolutam reperies, & moderatè, silentiosè, ac obliqua, non autem anxia sollicitudine Dei recordationem assumere poteris; ac præterquam quod tempore suo gratia Spiritus sancti dignaberis, etiam modo eius solatium, & quod ad intra agas, inuenies; videlicet, superficialem, & vix leuiter afficientem Dei præsentiam, quam etiam nullatenus vitaliter afficientem appetere, multoque minus proprio conatu formare debes.

Quapropter in quotidiana praxi, ad congruam dispositionem, pacificè tolerandum erit; quod spiritualis regio, visus, industria, & soliti sese adiuuandi modi, in superficialem vacuitatem abeant; dein pro actuali amoris vsu contentari oportet, de Deo, eiusque summo Bono, non plus sensibilibiter affici, quam si de ligno, aut pariete cogitaret, & leui solummodo tendentia, & nuda memoria, cum Deo agendum erit: idque tam diu iteratis, & renouatis vicibus præstandum est, quousque ad fundum, seu cordis centrum, fortem b attractum sentire cogaris. & licet ex eiusmodi dispositione, & nuda, pacificaque tolerantia, modicum deuotionis in sensibili affectu percipiatur; hoc tamen parui

a Ioan. 16. b inf. par. 3. art. 2.

parui æstimandum est, cum ex nunc ad ardua procedendum sit, ac forti animo parturiendum, fructusque præcedentium fruitionum habitatum (per omnes status primæ partis) producendi, ac etiam naturæ vitiatæ insolentia, gulæq; spiritualis appetitus debellandus sit. & quia hæc in praxi ardua sunt, & in interioribus exercitijs desolatus animus, facillè ad nociua dilabitur, vtili admonitione opus erit, & consequenter dicendum,

Quod singulariter hoc loco cauenda sit immortalificata libertas.

ARTICVLVS OCTAVVS.

Cvr eduxisti nos de Aegypto, a vt moriemur in solitudine: deest panis, non sunt aqua: anima nostra iam nauseat super cibo isto leuissimo. ac si diceret: O pia anima, quæ apud temetipsam querulosa obloqueris, & dicis, ô vtinam illa deuotione, qua vel adhuc sæcularis, & familiaritatis diuinæ præhabitæ ignara, ceu pane me confortante potiter; nunc autem nauseat anima mea super cibo isto leuissimo, & superficiali illa, nudaque, & vix leuiter afficiente Dei præsentia. Verùm ô pia anima caue reijcias, quod nondum satis agnoscis. panis enim iste angelicis manibus compositus est, & nihil vsque ad eò ad spiritum, eiusque puras operationes deducit, quam à crassitiè, & quasi grosso pane sensibilis amoris absolui.

a Num. 21.

& quum tu (vti adhuc lac sugere afflucta) ab eius dulcedine non nisi ægrè abstineas, caue diligenter, ad immortalificatam libertatem, & ad ollas carniùm, atque sæculi varios appetitus reuertaris. hic namque verus, & genuinus est locus respiciendi retrò, & à cæpto itinere deficiendi. pia namque anima quæ se suasque sensibiles, aut naturæ gratas sectatur vias, hucusque, seu quamdiu aliquid diuini gustus ad proprium commodum exsugere potest, interiorem hominem vtunque sequi assolet; verum vbi per singula in Christo luxuriata fuerit, & bonis eius, gratijs, ac amoribus non in vitiatæ naturæ subiugationem, & virtutis exercitium, sed in propriæ sensualitatis commodum perfruita; vbi etiam ad ardua, scilicet vitiorum, non talem, qualem, sed essentialem eradicationem, & virtutum plantationem, ceu fructus producendos præhabitæ deuotionis peruentum fuerit; tanquam infidelis seruus, & planta radicem non habens, ad immortalificationes, commoda carnis, honores, & sæculi voluptates pro posse, peius longè, maioriq; affectu, quam alias in sæculo constituta, reuertitur. idque vel maximè ea de causa, quod fundum, centrum, seu primæ dilectionis diuinæ principium, inordinate à Deo, vt summo Bono auersum, non seriò per mortificationis, & virtutis studia constanter depuret: ex quo facillimè subsequi solet, vt vltèriùs ad modos operandi supernaturaliter, per hanc priuationem

sele

sefe tantum non disponat; sed etiam ab orationis mentalis exercitio abhorreat, & vel à longè, à solo eius odore crucietur.

Tu verò ò pia anima, quæ semper ad minus sincera mente, & vero cordis desiderio, malum in te odisti, & bonum in alio pro viribus imitata es; licet in præsentiarum quodammodo ex toto nuda sis, & solitis internis auxilijs destituta, magna admodum sollicitudine efficere debes, ne in illa spiritus vacuitate libera effecta, ad immortificationes, & exterioritates te effundas. cum enim spiritus hominis in instanti ita operetur, vt amariua virtute non ligatus, facillimè ad quælibet cogitanda, & representanda diuagetur; de fundo etiam modicum haberi possit, quod stabiliter, & benè afficiat; hinc fit, vt omnis animus, & vires facillè dilabantur, naturalisque effusio, & libertas, quasi furtiuè se immittat, loco interioritatis. & quamuis de his minus turbentur viri probati, qui & ipsi circumdati infirmitate, quandoque in camino tentationis tribrati, titubare cœperant; nec facillè contingere soleat, vt Deo fidelis anima, hoc loco peccatum aliquod graue committat: solent tamen nonnulli à mentali exercitio prolapsi, quorum nihilominus eadem est vocatio, & ex instituto mystica exercitatio, ex imperfectionibus illorum, qui iam solitis deuotionibus ad progressum maiorem destituti incipiunt; non tam iustè scandalizari, quam eiusmodi defectus diuulgare,

quo ita alienis maculis contexti, verè, & solidè procedentibus virtuosi magis videantur. hinc ergò irrisores tales, qui etiam à mystica exercitatio in tantum deuiarunt, vt ad propria peccata, vitiaque emendanda; vix vel sincerus animus ipsis residuus sit, omnes actus, & imperfectiones obseruant, vt quoquo modo, & occasione illas recitent, dolosa enim ambitionis astutia obseruant cautè, apud mysticos nihil facilius ipsos deridentes, aut stomachantes viles reddere, quam si ab interna, & mystica felicitate deuiassè notentur. tu ergò ò pia anima, omni custodia serua cor tuum, quia ex ipso vita procedit; per mortificationem scilicet sensuum internorum & externorum, ne noxiè confugiant ad libertatem. & ideò determinatis vicibus omni die, longè maiori sollicitudine, quam aliàs vnquam, statuere debes proposita mortificationis videl. non loquendi, non respiciendi, non inutiliter diuagandi. & licet modo non sit tempus fructus mortificationis, & virtutis producendi cum sensibili deuotione, & gustu; est tamen tempus hæc præstandi sine tali gustu, ne fortè tibi pijsimus Dominus, sicut ficui (licet non esset tempus ficorum maledicat, & diuina permissione ad defectus, peccata, & vitia prolapsa arefcere contingat. quanto ergò sollicitius ab exteriori immortificatione sese cohibuerit; tanto intimius ac facilius interiora sua dijudicabit, pro vt iam consequenter dicemus,

For-

*Formatio fruitionis fit ex prelibamine
fundī affectu ad instar cogitationis
alleniato.*

ARTICVLVS NONVS.

Nox vobis a pro visione erit, & tenebra vobis pro diuinatione. ac si diceret; o pia anima, quæ in præcedentibus pijs exercitijs tanquam apis argumentosa, constantem amorem collegisti, ab eoq; non cum immortificatis, & proprias oblectationes quærentibus retrocedis; sed potius per deuia, & inuia, fusquæ, dequæ dilectum, etiam fugientem, & sese abscondentem, virili animo insequi statuisti, scias velim; ex nunc pro visione noctem te habituram, & pro diuinatione tenebras, in eo quod lumine spiritus sublata, in quo pulchras diuini amoris species habere solebas, substituendus sit tenebrosus ille fundus, seu carcer interioritatis, in quo conclusa, nil, aut modicum videas, lumen tamen summopere appetens. & certè, quantò amplius spiritualis regio, & visus in vacuitatem, & nihilum abeunt, tantò ad fundum, tanquam ad primum principium dilectionis, (licet inordinatis affectibus vitiatum) fit prolapsus vicinior; vt ex eo sicut ex radice, & indelebili ad Deum tendentia, speciem aliquam seu vitalem in Deo afficientiam elicere habeas. Verùm quia eiusmodi afficientia admodum tenuis est, & obscura quadam nocte, ac languenti tædio obuoluta; oportet vt hæ tenebræ sint tantum pro diuinatione, id est, pro

notitia loci, seu sphaeræ, circa quam versandum sit, ad habendam aliquam realem interioritatem. iam verò cum ilicò inibi operandum fuerit, & fruitio assumenda, ac continuanda; oportet vt illa nox, & quidquid in fundo ponderis est, pro visione recipiatur, & leui duntaxat, ac quasi indirecto oculo spiritus aspiciatur, simul vt fieri poterit obliuioni dando fundum obscurum, specie solum, seu visione illa, & notitia primi, & optimi Boni, retenta: idquæ solummodò loco præambuli, & perfectæ dispositionis ad præsens nunc imminentis propriæ operationis. quod si dein ad exercitium actus, ex reali coniunctione cum Deo, species aliqua benè afficiens elici, foueriquæ possit, subtiliori semper interno aspectu; aderit indubiè grata, pulchraquæ in Deo fruitio: sin autem ad primum etiam visum impertinens quidpiam ilicò sese immisceat, & familiaritatis cum Deo, vel gustum, vel continuationem impediatur, iteratis, & renouaris vicibus, fundus obscurus, in eoquæ latens Dei afficientia, quasi pro visione habenda erit; ita vt solum spiritualiter inibi videatur tendentia ad Deum, non autem vt à fundo, eiusquæ tetra ponderositate includi, & captuari se permittat; nescio qua non nausea, & melancholica auersione, in omnibus solitis exercitijs, sibi, alijsquæ facta grauis.

Et certè quoadusque ex spirituali profectu, in ipsum fundum, & centrum amoris ineuitabiliter, & constanter

T ter

a Mich. 3.

ter prolabarís, cum primis necessarium est, vt illa inclinatio quæ ad fundum & amorem in corde potissimum residentem, post statum contemplationis, & spacia in Diuinitatis notitia, & amore, expleta, solet incipere; maxima cautela cohibeatur, & in simplicissima à fundo ponderoso alleuiatione, quantum possibile est, foueatur: quamuis non plus ex inde, quam ex alia re, quæ sibi peregrina est, moueatur. Verè enim hoc loco Deus est absconditus; vnde etiam pia anima ipsum Deum, in nocte huius obscuritatis, non tam sensibili, & crasso modo desiderare, quam spiritu suo in præcordijs suis, de mane ad ipsum vigilare, & etiam minimum lumen, velut crepusculum matutinum animaduertere, & ad sustentationem, assumere habet; idque tam leui, simplici, ac spiritali visu, quam fieri poterit, in qua quidem leuitate practicanda, frequenter se defecisse, eique inhæsiõnem fundi tædiosi præelegisse experietur, si diligentem observationem suæ interioritatis habuerit.

Duabus porrò de causis, affectus ad instar cogitationis, hoc loco alleuian-

us est. Prima quidem, quia secus vix quidquam ex dictis operationibus, post statum contemplationis positus, experiri poterit, non sine maxima interioritatis molestia, fortè vnum, aut alterum annum transigendo. Secunda, quia ante tempus ad fundi miseriam, & amoris depurationem sese vel iniicere, vel abripi permittere, est tanquam minus amoris perfectionem habenti, plus oneris, quam ferre possit, sibi imponere, non sine admirabili proprio, & aliorum tædio; quod ex impatienti modo agendi procedit necessario, vtpotè cui solatio vndique destituto, afflictio languentis fundi, ceu carcer superaddatur. Quapropter vbi pia anima quantum poterit per varias alleuiationes, ab obscuro, & ponderoso fundo, tanquam à pænofo carcere sese alleuiarit, & tandem constanter senserit, sese non posse amplius huic centrali carceri resistere; in Dei nomine, & auxilio confidens, liberè consentiat se in lacum tenebrosum deijci iuxta ea, a quæ

hic inferiùs explicata
legerit.

a Paraph. 3.

ET

ET SECVNDO

DE IIS QUÆ FIVNT IN MEDIO
PRIVATIONIS PER AMOREM LANGVEN-
TEM A VIVACITATE VOLVNTATIS.

PARAPHRASIS TERTIA.

Pellem pro pelle a & cuncta quæ habet homo, dabit pro anima sua. Pellem, inquit, pro pelle, ac si diceret, adhuc vna, eaque ardua superest veri amoris proba; si nimirum Dei iussu os, ac caro eius tangatur, & pia anima in imis visceribus spiritus, sibi proprijs doloribus exagitetur. itaque infernalis illa fames, qua aduersarius noster diabolus, tanquam leo rugiens, circuit, quærens, quem deuoret, assumpta etiam omni substantia Iobi, expleri non potuit, donec & os, & carnem eius, paulò minus quam deuorandum, masticaret. vt itaque extremo certamine crudelissima tentatione Iobi constantiam in Deo & timendo, & amando articulatè examinaret; egressus Satan à facie Domini, percussit Iob vlcere pessimo, à planta pedis, vsque ad verticem eius, qui testa saniem radebat, sedens in sterquilinio. Et certè quod similis plaga, & spiritualis dolor animæ mystico exercitio consecratæ eueniat, ita vt præ desolatione, & ariditate spirituali, omnia verba eius dolore sint plena, atque magis eligeret vlcerina sanie, cum Iobo in sterquilinio diffuere, quam vsque ad eò se uero diuini amoris examine, igneque depurari; hoc iam dicendum est, secundùm ea, quæ in medio priuationis contingere solent. in quibus, licet quædam reperiantur horrida, constanti tamen animo sunt, Deo adiuuante, tolerabilia, & ad modum operandi supernaturaliter, immediatè disponentia; vnde & consequenter dicitur

a Iob. 2.

- I. *Quod propria operatio, quam diu mysticus in medio priuationis versatur, sit amoris fortissima decertatio.*
- II. *Mysticus tandem prolabitur in ipsum fundum, seu centrum amoris, ex originali peccato vitiatum.*

T 2

III. Or-

- III. Ordine promiscuo per tendentiam affectuosam, vel intellectualem hic procedendum.
- IV. Violenter exagitur mysticus in quatuor gradibus amoris, quasi insipientibus natura corrupta passionibus.
- V. De admirabili priuatione B. Angela de Fulginio.
- VI. Tota circumferentia seu omnes anime potentie doloribus adimplentur, vsque ad mortis anxietatem.
- VII. In hoc agone dolores anime blandimento compassionis, aut etiam amore diuinitus excitato mitigari.
- VIII. De signis quibus assecuretur mysticus se in hac vera, & non naturali priuatione constitutum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Quod propria operatio quàm diu mysticus in medio priuationis versatur, sit amoris fortissima decertatio.

Confabulabor a cum amaritudine anima mea, nunquid mare ego sum; aut cetus, quia circumdedisti me carcere? ac si diceret; ô pia anima, quæ ob spiritualis solatij carentiam, & vitiorum, malarumque inclinationum insolentiam, tanquam à maris tempestate concuteris, & in fundo, seu centro cordis, quasi in carcere concluderis; in tantum, vt si pro quiete, & solatio effugium quæras, tanquam cetus in Oceani profundo, fluctibus vndique agitatus, longè amplius tibi metipsa facta grauis, spiritualibus tædijs inuoluaris, vnam post alteram, eamque maiorem abominationem cordis tui sustinendo; scias velim, quod pijsissimus Dominus, in vasis fictilibus debellaturus diabolum mundum, carnem, & concupiscentias eorû;

ita tecum agat, sicut Rex cum amicissimis, & fidelissimis regni sui, quos in delicijs & palatio suo varijs ante solebat fouere recreationibus: bello autem instante ad loca deserta, inuia, & inaquosa perducit, vbi ipsorum labore, fortissimè contra inimicos oppugnandos, se munet, nihili faciens, quod fame, siti, frigore, calore, fatigationeque exhauriantur; imò si quis illorum grauem incidat morbum, pluribusne faucietur vulneribus, nihil ipsum à cæpto labore cohibet: quin imò, quanto quis amplius in eiusmodi molestijs sese animosum, & laboriosum ostenderit, tanto etiam ipsi Regi gratior erit, cum fidelem amicum in tentatione probarit.

Toto ergo tempore, quo cum pijsissimo Saluatore nostro, à Spiritu sancto in desertum ducetis, vt & abominationes cordis tui discas agnoscere, & funditus eradicare; siue interea displiceant pietatis, & virtutis solita exercitia, siue de diuina bonitate, eiusque in te presentia diffidas, siue contra Deum Opt. Max. aut etiam amantijsimum alioquin spri-

spiritualem magistrum, aut quamuis aliam creaturam, ac maximè contra temetipsam impatientia, aut tristitia commouearis: quam diu, inquam, in deserto cordis tui ab omni tentatione probari habes, aliud vt plurimum agere non poteris, quam propriissima, & huic statui maxime conformi operatione scilicet confabulari cum amaritudine animæ tuæ, & humili resignatione, demissoque animo dicere, ac ingemiscere; ô piissime Deus, quæ est fortitudo mea vt sustineam, aut quis finis meus, vt patienter agam; nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea ænea est: attamen ô misericordissime Domine, hæc mihi sit consolatio, vt affligens me dolore non parcas, nec contradicam sermonibus sancti: & qui cœpit ipse me conterat: soluat manum suam, & succidat me; vt sit in me per tuum auxilium fortis, vt mors, dilectio. verè enim hoc loco tam fortis est dilectio, vt licet omnes creaturæ piæ animam discruciant. attamen ab amoris diuini progressu, dimouere non possent. iuxta illud Pauli. *a* Quis nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? (sicut scriptum est: quia propter te mortificamur tota die: æstimati sumus sicut oues occisionis) sed in his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura,

neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia, poterit nos separare à Charitate Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro. & hisce in communi dictis, consequenter dicendum est, de ijs quæ in particulari eueniunt.

Mysticus tandem prolabitur in ipsum fundum, seu centrum amoris, ex originali peccato vitiatum.

ARTICVLVS SECVNDVS.

EGo lactabo eam, & ducam eam in solitudinem, *b* & loquar ad cor eius. ac si diceret, ô pia anima, quæ lacte consolationis, aut animosæ resolutionis, interiora tua percurrebas, & iam immediatè ad solitudinem amoris *c* deficientis deducta es, ita vt eorum, quæ ad rem tibi videntur facere, nihil amplius sentias; scias velim, adhuc superesse, vt Deus loquatur ad cor tuum, & probet ea, quæ sunt in animo tuo, & tibi ipsi notæ fiant abominatones cordis tui; de quo vtique tanquam amoris fundo, seu centro (licet ex originali peccato vitiatum) exhibunt cogitationes malæ, homicidia, fornicationes, adulteria, furta, blasphemias, & sexcenta similia: quibus licet in spiritu, & secundum quod graue peccatum committi potest, non consentias; attamen oportet, vt vitiorum, & malorum inclinationem, ceu amarissimam potionem, gustes, bibas, & ebibas vsq; ad fundamentum in ea. nec vllum sit malum, cuius

T 3

a Rom 8. b Ose. 2. c sup. paraph. 2.

cuius non aliquo modo siue per elongationem à gustu deuotionis, siue per libamen aliquod diuersarum cupiditarum, siue posituum tædium spiritus, animæ, & cordis tui excrucieris; idque vel à Satana, vel à malitia propriæ naturæ, vel ab ipsis bonis, ac virtuosis operibus, quæ necessariò peragere habes; cum ea vel maxima amaritudine, vt intima cordis tui inordinatione turbata, nil solatij à creaturis, vel à Deo, aut etiam aliquo amantissimo, & fidelissimo spirituali magistro, suscipere valeas; licet interea nullius peccati (alicuius considerationis) conscia; attamen à præsentis angustia, omnino conclusa, vt illius tolerantia admodum grauis videatur, ac interim quo te ad alia vertas, neque scias, neque appetas: & tanquam amore ebria impediaris, & ingrediaris; vbique circumferens quod lugeas, & tamen occultè simul ames, hoc namq; centro cordis, & amoris fundo proprium est, ita sibi superiores, & inferiores potentias attrahere, habere, & mordicè tenere, vt ad alia non dimittat, quod vinculis suis perstrinxerit,

Atque ideò etiam pro actus exercitio, tam in oratione mentali, quam extra illam, die, noctuque, nihil tibi tantum proderit, quantum humilis subiectio in diuinam prouidentiam; per quam te in tua malitia (ex amissione originalis iustitiæ orta; & forte ex peccatis actualibus, quondam aucta) quasi pannis infantia inuoluit: vt interea dum à centro ad circumferentiam ex-

halat, & emoritur mens, ratio, & consilium fugiant à te; quoadulq; sufficien-
tet in diuino amore depurata, Deo miserante, tandem animum gratia sanarum, consequaris. iam verò pro interiori exercitio, in tanta anxietate, quid adhuc fieri possit, accuratiùs, consequenter dicendum erit.

Ordine promiscuo per tendentiam affectuosam, vel intellectualem hic procedendum.

ARTICVLVS TERTIVS.

Anima mea a desiderauit te in nocte, sed & spiritu meo in precordijs meis de mane vigilabo ad te. ac si diceret, ô pia anima, cum ad noctem interioritatis perueneris, ita vt nihil videaris præstare posse, scias velim in intimo animæ tuæ adhuc superesse quod agas; nimirum vt in imo fundi, & cordis tui, ex inseparabili ad Deum, & tendentia, & dependentia, ipsum summum bonum (vt in seipso temper, & immutabiliter uiuit) beatum, desideres, eiq; quam ab æterno habuit, ac habet beatitudinem faueas, appreces, Eumque vt tuis miserijs minimè subiectum, collaudes. hoc ipsum tamen non putes faciendum esse, cum gustu spirituali, vt quondam; sed his & similibus pijs cordis gemitibus operaberis, vt quod ex te est, facias, nec otio, tædiouè deuicta, afflictionem afflictioni, & nauseam nauseæ adicias: ideò enim dicitur anima mea desiderauit te in nocte; in qua sunt tenebræ,
pon-

pondus, & ignorantia eorum, quæ agenda assumuntur: sed & in spiritu meo, inquit, in præcordijs meis mane vigilabo ad te, ac si diceret, sicut cum in affectu, seu parte amatiua non est aliquis vitalis gustus Dei, aliud non possum, quam vt simplici desiderio, ad Deum ferar, eique contester quia ipse sit, quem diligit anima mea; ita & in spiritu agendum est, quando ille vagus, & profugus ad quælibet impertinentia dilabitur videnda, vt scilicet de mane, id est ante, & super omnia aduigilem, si forte videam, & ex præcordijs tantum, à longe; & vel modica afficientia cognoscam, quod ipse est lumen oculorum meorum.

Quamobrem ô pia anima, in Nunc præsentem, tanquam apicis argumentosa, Domino deseruias oportet, quæ postquam ex floribus mel collegit, cum vix quidquam amplius quod exfugat, mellis reperiat, attamen ex sollicita diligentia, de flore in florem volat, & de nouo attentat, si quid inueniat, quod attrahat, vnde viuat, ilicò ad alios, aliosq; flores pari conatu aduolans, nec ab inuestigationis labore cessans; licet nil mellis, nil dulcedinis, nil sustentationis inueniat; pace quadam, & vita fruens, quod suo instinctui, & actiuitati satisfecerit. ita, inquam, ô pia anima agas oportet, & modo secundum intellectum, modo secundum voluntatem, modo querulosis gemitibus, modo resignato corde, modo humili, & quieta tolerantia attentes; num vel leuem odorem floris, seu melliflui illius

primi, & summi boni, etiam vel indirectè elicere possis; siue hoc ipsum sinistrorsum, siue dextrorsum, sursum vel deorsum, ingrediendo, egrediente fiat. & hinc etiam additur de mane vigilabo ad te; quasi diceret, omnium primum quod ago, & omnium vltimum per totam diem, & tempus, quo in hac nocte, & interiori derelictione versor, est, vt attentè circumspiciam, & audiam, si vel minimum assequar, cui me associare possim; & si nulla eius vel notitia, vel dilectione digna sim, mihi sufficiet sollicitudinem meam ostendisse, & molesta quaestione, circa ipsum, quem diligit anima mea, occupatam, nec alijs naturæ vitiata cupiditatibus ita allectam fuisse, vt ab eis abripi potuerim, & illis voluntariè oblectari. quo in genere piæ animæ idem accidit, quod infirmo, qui licet in summis doloribus viuat; cogitatione tamen, & desiderio animi, optime valet, ac spe sanitatis consequendæ, libenter consentit, quod secetur, & vratur; simul probè intelligens, absque medicamentorum acerbitate, nullum salutis suæ superesse remedium. hic non obstantibus, maiora, & duriora certamina adhuc subeunda esse, constabit ex sequentibus.

Violenter exagitur mysticus in quatuor gradibus amoris, quasi insanientibus natura corrupta passionibus.

ARTICVLVS QVARTVS.

Nunc quoque in amaritudine est a sermo meus, & manus plage meae aggranata est, super gemitum meum. si enim me ad Deum conuertero, & ad orientem iero. non apparet; si ad occidentem, non intelligam Eum. si ad sinistram, quid agam? non apprehendam Eum. si me vertam ad dexteram, non videbo illum. ac si diceret; ô pia anima, en nunc amoris violenti molestiam sentire debes; conclusus enim amor, est sicut mustum sine spiraculo, quod lagunculas nouas dirumpit, corporisque debilitatem præ nimia cordis, & spiritus anxietate infligit. magna ergò vis est dilectionis, magna virtus charitatis, multi gradus in ea, & in eis magna differentia [charitas b enim vulnerat, charitas ligat, charitas languidum facit, charitas defectum inducit. quid horum non violentum? quid horum non validum? primus igitur gradus violenti amoris est, quando mens desiderio suo resistere non potest quin vulneretur. nonne tibi cor paruulum videtur, quando ille igneus amoris aculeus mentem hominis medullitè penetrat, affectumque transverberat in tantum, vt desiderium, siue æstum concipere

animo non valeat, desiderium ardet, affectus æstuat, anhelat profundè ingemiscens, & longa suspiria trahens, vt dicat: vulnerata charitate ego sum?]

[Secundum verò gradum amoris violenti diximus illum, qui ligat; sicut primum diximus, qui vulnerat. nonnè, inquit, c sine omni contradictione animus ligatus est, quando omnium obliuiscitur, vt aliud meditari non possit: quia quidquid agat, quidquid dicat, semper hoc mente euoluit, perennique memoria retinet, hoc dormiens somniat, hoc vigilans omni hora tractat. Vndè facile est perpendere (vt arbitror) quanto hic gradus priorem gradum transcendit, qui mentem hominis nec ad horam quietam esse permittit. Rectè igitur dictum est, quod prior gradus sit qui vulnerat, Secundus sit iste qui ligat. licet ergò ligare minus sit quandoque, quam vulnerari, tamen maior violentia videtur esse, si postquam aliquis percussus deijcitur, deiectus deprehenditur, deprehensus abducitur, abductus incarceratur, incarceratus catenatur atque ligatur, & iam omninò captiuus tenetur. quid horum, quæso, maius & violentius? Ille liber est, iste autem à loco in quo retinetur recedere non potest. sic utique qui à secundo gradu violentæ charitatis absorptus est, quidquid agat, quocunq; se vertat, ab illa vna, & intima sollicitudinis suæ cura auelli non potest, quia ligatus est.]

[In

a Iob. 23. b Rich. de 4. grad Charit. viol. c Ibidem.

[In hoc igitur tertio gradu violentiæ a charitatis nihil omnino satisfacere potest præter vnum, sicut & nihil sapere potest, nisi & vnum, vnum amat, vnum diligit, vnum sitit, vnum concupiscit, ad vnum anhelat, ad vnum suspirat, & in vno inardescit, in vno requiescit, vnum solum est, in quo reficitur, vnum solum ex quo satiatur; nihil dulcescit; nihil sapit, nisi hoc vno solo condatur: quidquid ultra se offerat, quidquid sponte occurrat, citò rejicitur, citò conculcatur, quod suo affectui non militat, vel eius desiderio non deseruiat. sed quis huius affectus tyrannidem digne describat? quoniam omne desiderium expellit, omne studium excludit, omne exercitium violentè opprimit quod suæ concupiscentiæ deservire non conspicit. quidquid agat, quidquid dicat, quidquid cogitet, inutile, imò intolerabile videtur nisi in vnum sui desiderij finem concurrat. cum autem frui potest eo quem diligit, omnia pariter se habere credit; sine illo autem horret omnia, corpore deficit, corde tabescit, & languescit, consilium non accipit, rationi non acquiescit, nullam consolationem admittit; sed clamat cum sponsa: nuntiate dilecto, quia amore langueo. vbi ait Glossa: præ amoris magnitudine omnia temporalia sunt mihi fastidio. sicut ergo primus gradus affectum sauciat, sic secundus sauciatum ligat, & tertius actionem implicat, ut animus circa aliqua occupari non possit, nisi

quo eum voluntatis diuinæ motus transfert, vel impellit; & sic qui ad hunc tertium gradum amoris profecerunt, nihil iam propria voluntate agunt, nihil omnino suo arbitrio relinquunt, sed diuinæ dispensationi omnia committunt] quapropter o pia anima sancti Ignatii martyris patiendi desiderio, per hos amoris ardores succensa, ad Dominum ora dicens: (frumentum Christi sum, dentibus bestiarum molar, ut panis mundus inueniar; & idcò ignis, crux, bestia, confractio ossium, membrorum diuisio, & totius corporis contritio, & tota tormenta diaboli in me veniant, tantum Christo fruar. dubium enim non est, quin Deus optimus maximus malum originalis culpæ, & auersionis à Deo, cum immissione per angelos malos, hoc loco permittat largiter excruciare, omnes corporis, & animæ potentias.

Quartus verò charitatis b gradus violentiæ est, quando æstuantis animi desiderio iam omninò nihil satisfacere potest, & idcò ad defectum ducit. quis huius supremi gradus violentiæ dignè pensare sufficiat? quid quæso cor hominis profundius penetrat, vehementius exagitat, quam quod sitim suam nec resistendo temperare, nec inebriando extinguere possit? in hoc præterea gradu est amor insuperabilis, quia alij affectui etiam maiori nõ cedit; inseparabilis est, quia à memoria nunquam recedit; singularis est, quia sociũ non recipit, insatiabilis est, quia ei satisfieri nõ poterit.

V

His

a Ibidem. b Ibidem.

His igitur, & similibus cruciatibus, planè oportet, ò pia anima, vt in amaritudine sit sermo tuus, & manus plagæ tuæ aggrauetur super gemitum tuum; ita vt igne diuini amoris occultè, & in fundo succensa, exeas, & conuertas te ad orientem; & tamen Deus ad angustia tuæ leuamen non appareat, pergas ad occidentem, & Eum non intelligas, cundo ad sinistram, nescias quid agas, vertensq; te ad dextram, illum non videas. hæc est enim hora satanæ, & potestas tenebrarum naturæ corruptæ, vt eius interiectis passionibus, ceu aculeis in corde icteris, intentione proberis, & tanquam aurū ex imo, & fundo cordis depureris. quamuis autem non omnes æqualiter rigore privationis huius sentiant, a quia tamen hoc loco pijsissimus Dominus, à fundamentis, & originali peccato, per propria mala commouet; ignis amoris exæstians, & clausus in ossibus ariditatis, per spiritum, quem Deus piæ animæ immisit, quilibet sibi proportionato modo, clamat. Abba pater: cum Christo Domino in agone prolixius orans; & tribulationem suam ante Deum pronuntians. vtilius enim, quam diu cuiusque anima in camino amoris diuini exurit, nihil agere poterit, quam vt diuinæ prouidentia subdita sit & Deum exoret. quia verò hæc, & similia inexpertis paradoxa videntur, experti autem sibi solis, & non alijs eiusmodi euenire, credunt; operæ pretium videtur exemplis hanc rem magis declarare,

a Vt inf. decif. 2. a. 7. b Ierem. 17. c In vita ipsius c. 19.

De Admirabili priuatione Beata Angela de Fulginio.

ARTICVLVS QVINTVS.

Prauum est cor hominis, & inscrutabile, b quis cognoscat illud? ac si diceret ò pia anima, quæ per sanctum odium tuijpsius, vitiorum, & naturæ deprauatæ radices euellendas prosequeris constanti animo; scias velim, te hoc ipsum facere non posse, nisi tibi clarè, & vt dici solet, ad oculum ponatur proprij cordis prauitas, alioquin inscrutabilis, & consequenter incmendabilis. quis enim quod in se ignorat, & non credit vitium euellat? cum etiam illa, quæ sibi manifesta sunt, non latè confringat. vt ergò discas, & cognoscere, & intimè scrutari cor tuum, & indè exeuntes cogitationes, ac concupiscentias malas, audias quid beata Angela de Fulginio, in hoc statu contigisse legatur. [datus est mihi, inquit illa, multiplex & tentator, qui multiplici tentatione, & afflictione me affligat. affligor enim tam in corpore, & anima ab eisdem. corporis enim sunt tormenta innumera, à multis dæmonibus multipliciter excitata. vix enim credo, quod scribi possent passionēs, & infirmitates mei corporis. nam non remanet in me aliquod membrum, quin horribiliter patiat. nunquam enim sum sine dolore, sine languore, continuè sum debilis, & fragilis, plena dolore, sic quod continuè oportet me iacere. non est in me

me membrum, quod non sit percussum, tortum, & pœnatum à dæmonibus, & semper sum infirma, & semper tumefacta, & plena doloribus in omnibus membris meis, sic quod cum magna pœna possum me mouere, & sum fatigata iacere, nec etiam comedere ad sufficientiam possum. Tormenta verò, & animæ passiones (quas sine comparatione acerbiores, & plures esse dico quam corporis) patior quasi assidue à ipsis dæmonibus, nec scio aliam assignare similitudinem, nisi de homine suspenso per gulam, qui ligatis manibus post tergum, & velatis oculis suspensus, cum fune remansisset in patibulo, & viueret, cui nullum auxilium, nullum remedium, vel fulcimentum remansisset, & dico, quod adhuc desperatiùs, & crudeliùs à dæmonibus torqueor. Video enim, quod dæmones ita animam meam suspendunt, quod sicut suspensus non habet aliquid sustentamenti: ita animæ nullum videtur remanere sustentamentum, & omnes virtutes animæ subuertuntur, sciente, & aspiciente anima mea. Et quando anima mea videt subverti omnes virtutes, & discedere, & quod non potest se ibi opponere, est tantus dolor animæ, quod vix aliquando possum plorare propter desperatum dolorem, & irā, aliquando verò ploro irremediabiliter. Aliquando etiam tāta ira venit in me quod vix me possū tenere, quin me totam dilaniem, aliquando verò nō possum me tenere, quin horribiliter me percuciam, & percuciendo me ip-

sam tumefeci aliquando caput meum, & alia membra. Et quando anima videt cadere, & discedere omnes virtutes, fit planctus animæ, & vociferor ad Deum meum. Item aliud tormentum patior, quia omnia vitia in me reuixerunt, & aliquando reuiuiscunt: non quod sint in vita durabili rationem meam subjicientes: sed præbent mihi, & afferunt magnam pœnalitatem: & etiam vitia quæ nunquam fuerunt in meo corpore veniunt in me, & incenduntur, & afferunt mihi magnam pœnalitatem: sed non habent vitam continuam; & quando remoriuntur, dant mihi magnam consolationem.

Video enim quod dæmonibus multis tradita sum, qui reuiuiscere faciunt vitia, quæ horreo, & quæ fuerunt mortua, & addunt illa, quæ nunquam fuerunt. Et ego recordans quod Deus sic fuit afflictus, & despectus, & pauper, vellem, quando oportet, quod omnia mala mea duplicarentur. Et quandoque sum in tenebra horribilissima dæmonum, vbi videtur omninò deesse omnis spes boni, & est illa tenebra horribilis, & suscitantur vitia in corpore, quæ cognosco inius in anima esse mortua, sed extra animam suscitant ea dæmones, & etiam illa vitia, quæ non fuerunt, suscitantur. Et in corpore ad minus patior in tribus locis: primo in locis verecundis, &c. vt in textu. & tunc, cum sum in illa tenebra credo quod citiùs eligerem asfari, quam prædicta tunc pati: imò tunc clamo,

clamo, & aduoco mortem: ut per quemcunque modum mihi eam Deus concederet euenire: & tunc dico Deo Domine, si me debes mittere ad infernum, ne differas, sed subito facias, & ex quo me dereliquisti, comple, & submerge me in profundum. Et intelligo tunc, quod id est opus demonum: & quod illa vitia non viuunt in anima, quia anima non consentit eis, sed corpus patitur violentiam, & est tantus dolor & tadium, quod si duraret, corpus pati id non posset, sed & anima videt, quod est ei ablata omnis potentia, quamuis non consentiat vitij, non tamen habet potestatem omnino resistendi vitij, & videt, quod est contra Deum, & sic cadit, & torquetur in eis. Et est quoddam vitium permissum à Deo venire in me, quod nunquam fuit in me, sed aperte, & manifestè cognosco, quod permittitur à Deo venire in me; & prædictum vitium est tam magnum, quod superat omnia alia vitia, & est quædam virtus quæ datur mihi manifestè à Deo cõtra prædictum vitium, qua virtuosè à Deo liberor. Etsi non haberem ego fidem de Deo certam, solum in isto, & non pro aliquo alio remaneret mihi: & in isto remaneret mihi spes certa, & secura, de quo non possum dubitare, & virtus præualet semper, & vitium deficit, & virtus tenet me, & non permittit me cadere in vitium, & est virtus tantæ fortitudinis, quod non solum tenet in me, imò dat mihi tantam fortitudinem virtutis, quod verè in isto cognosco Deum,

& illuminor, & confirmor in tantum, quod omnes homines mundi, nec omnia demonia inferni, nec alia aliqua res est, quæ possit me mouere ad minimum peccatum, & cum ista virtute remanet mihi fides de Deo; vitium autem est tam magnum, quod verecundor illud dicere, & est tam magnum istud vitium, quod quando prædicta virtus est mihi abscondita, & videtur mihi quod me dimiserit, non est res quæ me posset tenere, nec pro verecundia, nec pro pœna aliqua, quin statim ruerem in peccatum. Tunc tamen superuenit illa virtus, & virtuosè me liberat, ita quod nec ego ipsa possem peccare pro omnibus bonis, vel malis istius mundi: & istos labores sustinui per duos annos, & plus. Item in anima consuevit pugnare quædam humilitas, & quædam superbia tædij grandissimi. Humilitas est, qua video me cecidisse ab omni bono, & video me esse extra omnem virtutem, & extra omnem gratiam, & video in me tantam multitudinem peccatorum, & defectuum, quod non possum cogitare, quod Deus de cœtero velit mihi misereri, & video me domum diaboli, & operatricem, & credulam demoniorum, & video me filiam eorum; & video me extra omnem rectitudinem, & extra omnem veracitatem, & dignam infimo, & ultimo profundi inferni.

Et ista humilitas prædicta non est illa humilitas quam aliquando habeo quæ facit animam meam esse contemptam,

& fa-

& facit animam venire in cogitationem bonitatis diuinæ, quia alia prædicta humilitas non adducit nisi innumerabile malum. vndè intus in anima videtur mihi, quod sim tota circumdata dæmonibus, & video defectus in anima, & corpore, & est mihi clausus Deus, & absconditus in omni potestate, & gratia; ita quod in nullo modo possum recordari Dei, nec ipsius habere memoriam, quia nec ipse permittit, & videndo me damnatam, non curo aliquo modo de damnatione mea, quia plus curo, & plus doleo, quia offendi creatorem meum, quem nollem offendisse, nec offenderem pro omnibus bonis, & malis quæ possent nominari. vndè, & videndo offensiones meas innumerabiles prædictas, pugno cum omnibus membris meis; & contra dæmones, vt possim vincere, & præualere contra prædicta vitia, & offensiones, & non possum per aliquem modum omnino; & etiam non inuenio aliquod vadum, nec aliquam fenestellam, nec aliquod omnino remedium, per quod possim euadere, vel me adiuuare, & perpendo quod ego cecidi ita profundè, vndè & humilitate frequenter sum inabyssata, & facit me videre peccata mea, & fui, per abundantiam maliciarum mearum, & iniquitatum, ita quod non video me posse manifestare, nec discoperire ea per aliquem modum, vt eas simulationes, & iniquitates meas, & peccata mea possem manifestare; & vellem ire nuda per ciuitates, & plateas, & vellem ad collum meum appendere carnes, & pi-

scēs dicens: hæc est illa mulier vilissima, plena malis, & simulatione, & seminatrix omnium vitiorum, & malorum: faciebam enim bona ad famam hominum, & faciebam dici omnibus qui inuitabant nos, non comedo pisces nec carnes, & ego eram plena gula, & commestratione, & ebriosa, & ostendebam quod nolebam recipere, nisi quantum sufficiebat mihi, & studebam esse pauper exterius, & vbi iacebam, proiciebam multos pannos, & de mane faciebam eos leuari, ne personæ venientes hoc perpendere: videte animæ meæ diabolum, & cordis mei malitiam: auditis quomodo sum hypocrita, & filia superbix, & quomodo sum deceptrix, & sum abominatio Dei, & ostendebam me esse filiam orationis, & ego eram filia ire, superbix, & filia diaboli: & ostendebam me habere Deum in anima, & consolationes diuinas in cella, & ego habebam diabolum in anima, & in cella. Et sciatis quod toto tempore vitæ meæ studui, quomodo habere possem famam sanctitatis: Et sciatis in veritate, quod propter malitias, & simulationes, quæ absconse sunt in corde meo, multas gentes decepi, & sum homicida multarum animarum, & animæ meæ. Et postea stando in ista abyssu, volebam me ad istos fratres meos, qui dicti sunt filij, & dicebam eis, nolite mihi de cætero credere, nonne videtis vos, quod sum dæmoniaca? vos qui dicti estis filij, rogate istam iustitiam Dei, vt exeant dæmonia de anima mea; & manifestent nequissima opera mea, vt non

amplius vituperetur Deus per me, & nonne videtis, quod omnia quæ vobis dixi, sunt falsa. Et nonne videtis, quod si non esset malitia in toto mundo, ego replerem totum mundum de abundantia malitiæ meæ? nolite mihi plus credere. Nolite plus adorare idolum istud: quia in isto idolo latet diabolus, & omnia quæ locuta sum vobis, fuerunt falsa verba, simulata, & diabolica. Rogate istam iustitiam Dei, ut cadat hoc idolum, & frangatur, & manifestentur opera diabolica eius, & mendacia, & verba inaurata, quæ dicebam, quia deaurabam me verbis diuinis, ut essem honorata, & odorata pro Deo. Rogate ut diaboli exeant de isto idolo, ut non plus decipiatur mundus per istam sceminam. vndè rogo filium Dei, quem nominare non audeo, quod si non manifestari me per semetipsum fecerit, quod faciat me manifestari per terram, ut aperiat & deglutiat me, ut facta in exemplum, dicant homines, & mulieres, ô quomodo erat deaurata, & tota simulata interiùs, & exteriùs. Et vellem mittere in collum meum vinculum, vel vnâ chordam, & facere me trahi per ciuitates, & plateas, & pueri ducerent me, & dicerent. Hæc est illa vilissima mulier, quæ toto tempore vitæ suæ ostendit falsum pro vero, & homines dicerent ac mulieres. ô ecce miraculum quod fecit Deus, quia fecit per semetipsum manifestari, & dici malitias, & iniquitates, & peccata, quæ toto tempore vitæ suæ fuerunt absconsa.

Sed istud dicere parum sufficiebat animæ meæ: & sciatis, quod sum posita in vna desperatione, quam nunquam habui isto modo, quia omnino desperavi de Deo, & de omnibus bonis eius, & feci arrham inter me, & ipsum. Et idè sum certa, quod non est aliqua persona in mundo ita plena omni malitia, & damnanda, sicut ego sum: quia quidquid Deus mihi concessit, & dedit, ad maiorem meam desperationem, & damnationem permisit. Vndè rogo vos omnes, ut rogetis istam iustitiam Dei, ut non plus tardet extrahere dæmonium de isto idolo, & manifestentur nequissima opera, quæ intus sunt, quia caput meum diuiditur, corpus deficit, oculi mei caligauerunt propter multitudinem lachrymarum, & omnia membra mea disunguntur, quia non possum manifestare malitias meas, & mendacia animæ meæ, sed gaudeo quia iam incæpit aliquid manifestari, & omnia ista sine humilitate vera esse in veritate videbam: & scias, tu quod scripsisti, parum scripsisti in comparatione omnium malorum & iniquitatum, & abusionum mearum, quia quando eram paruula, incæpi operari mala: hæc, & his similia cogor dicere prædicta humilitate inabyssata & depressa. Postea incipit superbia, quia efficio tota ira, tota superbia, tota tristitia, tota amarissima, & inflata: & aliam amaritudinem maximam recipio de bonis, quæ fecit mihi Deus, quia non recordor illorum ad aliquod reme-

remedium, sed ad iniuriam, & admirationem dolorosam. videlicet quomodo nunquam in me potuerit esse aliqua virtus, & dubito quod nunquam in me fuerit verax, & etiam non video aliquam rationem, quare Deus hoc permiserit. Et tunc in ista tentatione omne bonum est mihi clausum & absconditum, quia efficior in tantum tota ira, tota superbia, tota tristitia, tota amarissima, & inflata, & pœnata, & dolorosa, plus quam possum dicere. quia si omnes sapientes de mundo, & omnes sancti paradisi loquerentur mihi omnes consolationes, ad consolandum me, & promitterent mihi omnia bona quæ dici possunt, & etiam ipse Deus daret mihi, nisi ipse aliter me mutaret, vel nisi aliter operaretur in anima, nullam consolationem mihi darent, nec aliquod remedium mihi afferrent, nec eis tunc crederem, imò omnia essent mihi ad augmentum dolorum, & malorum, & darent mihi maiorem iram, & admirationem, & tristitiam, & dolorem, plusquam possint dicere. vndè pro commutatione prædictorum tormentorum, & tentationum; & vt Deus auferret à me prædicta, ego libenter eligerem, & vellem omnia mala, & infirmitates omnes, & omnes dolores, qui fiunt in omnibus corporibus hominum, sustinere; & crederem, quod leuiores, & minora mala mihi essent, quam prædicta tormenta. Vndè pluries dixi, quod pro commutatione prædictorum tormentorum, ego eligerem omne genus

a Cap. 25. suæ vitæ.

martyrij sustinere. Et incepit iste prædictus status istorum tormentorum, & tentationum aliquanto tempore ante Pontificatum Papæ Cœlestini & durauit plusquam per duos annos, in quibus sæpè sum tormentata, adhuc non sum perfectè neque plenè curata, quamuis parum modo sentiam aliquando exterius, non tamen interiùs. sed modo postquam fui in isto statu, cognosco quod inter prædictam humilitatem malam, & prædictam superbiam, est maxima purgatio, & purificatio animæ. in his enim, & per illam, humilitatem veram acquirò, sine qua nullus homo saluatur. Et quantò maior est humilitas, tantò maior est purgatio animæ. Vndè cognosco, quod inter prædictam humilitatem, & superbiam comburitur, & martyrizatur anima mea. Et propter cognitionem offensionum, & defectuum, quam per prædictam humilitatem anima adipiscitur, anima purgatur à superbia, & à dæmonibus: & propterea quantò anima magis afflictà, & depauperata, & humiliata est inferius, tantò magis aptatur, & purgatur, & purificatur, vt magis eleuetur, quia nulla anima potest aliter nec plus eleuari, nisi quantum humiliatur, & profundius in humilitate complantatur, & radicatur.]

Nec minus in hac pressura constitutam animam solabitur, quod sanctæ Matri Theresiæ pariter desolatæ accidisse a legimus; quæ inter plura alia, [cum sola essem, inquit, nullum ami-

cum

cum habens, cuius alloquio me ipsam solaret, non poteram vel orare, vel in libro legere, sed ob tantam tribulationem, & timorem, ne fortè mihi cacodæmon illuderet, tota inquietam, & afflictam, planè nesciens quid tandem de me futurum esset (: & hanc quidem angustiam aliquoties, imò sæpè sensi, sed nunquam meo iudicio ita grauem, ac excessiuam, ac tunc:) quatuor aut quinque horas in hoc statu manebam, vt nec à terra mihi vllum, nec à cælo veniret solatium, aut affulgeret refrigerium; nisi quod Dominus me mille inter periculorum timores constitutam, pati cerneret. Quando verò insuper sequuntur ariditates, adeo quidem, vt nunquam Dei recordata esse, aut recordatura deinceps vnquam videatur, & quando de illius maiestate aliquem loquentem audit, perinde se habeat, ac si de aliquo, qui adhuc procul indè abest, aliquid dici audiret; nihil verò sunt hæc omnia, nisi insuper illud accedat, quod sese non satis confessarijs aperire, ac declarare, sed in errorem illos trahere, ac decipere putet: & quantumuis quo ad hoc seriò reflectat, & videat ne quidem motum primò primum, quem non ijs aperiat, & esto vt quæta sit ei dicatur, nihil tamen indè iuuatur. etenim ita oscuratus est intellectus, vt ad veritatem videndam potens non sit; sed ad credendum duntaxat, quod imaginatio ei repræsen-

tat, & suggerit; tum quippe hæc ipsa dominatur, nec non ineptia, quas ei diabolus repræsentare vult. Huic enim Dominus proculdubio facultatem concedit, ad eam probandum, eique persuadendum ipsam à Deo esse reprobam. Multa quippè sunt à quibus tunc impugnatur accedente tam sensibili atque intolerabili spiritus angustia, vt cui ei assimilari possit nesciam, nisi fortè in inferno damnatorum pœnis, & supplicijs: nullus enim hac tempestate durante consolationibus admittendis est locus. Denique si librum aliquem, esto vernacula lingua scriptum, ad legendum in manus acciperet, non magis illum intelligere poterit, quam si legere nesciret, eo quod intellectus ad hoc tunc minimè dispositus erit, sed planè ineptus. At quid tandem ager misera hæc anima, si quando ad multos dies in hac afflictione, & miseria agere oportebit? nam si horas recitet, perinde est, ac si non recitet (videlicet quantum ad ipsius solatium, ac leuamen faciat, quia ad id interiora eius non penetrat) nec quid recitet intelligitur, vti nec ipsa se, esto vocale sit quod recitat. nam vt mentalem instituat, tempus hoc opportunum, & conueniens non est, quod facultates animæ ad eam neutiquam dispositæ sint, porrò vt quis quod tunc patitur, verbis exprimat (vt verum fatear) est prorsus impossibile: sunt namque angustia, & pœnæ

spiritua-

spirituales, quæ quo dicantur nomine vix quisquam sciat.]

Vides ex his ô pia anima, quam prauum, & inscrutabile sit cor hominis; quodque nusquam melius, quam in hac tenebrarum potestate, intelligere possis abominationes cordis tui, & occulta illa impedimenta, quæ inter te, & Deum magnum chaos solebant interponere. & certè si multi [quamuis ad summam perfectionem profecerint, tamen stimulum a carnis suæ extinguere non potuerunt; sed diuina hoc dispensatione in eis actum est; quam quidem, quid vnicuique vtilius accidat, latere non potest. Et in alijs quidem fiebat ad demonstrationem singularis eorum fortitudinis, quia tales erant, qui semper pugnare assidue, & triumphare sufficerent: in alijs autem, ad custodiam humilitatis, quando singulare aliquod bonum, præ cæteris alijs omnibus acceperant.] vndè & Sanctus Hieronymus ait: [b] pallebant ora ieiunij, & mens desiderij æstuabat in frigido corpore; & ante hominem sua iam carne præmorta, sola libidinum incendia bulliebant.] & infra [memini me clamantem, diem crebro iunxisse cum nocte, nec prius à pectoris cessasse verberibus, quam rediret, Domino imperante, tranquillitas. Ipsam quoque cellulam meam, quasi cogitationum mearum consciam, pertimescebam. Et mihi metiratus, & rigidus, solus deserta penetra- bam. sic vbi concaua vallium, aspera

montium, rupium prærupta cernebam, ibi meæ orationis locus, ibi illud miserimæ carnis ergastulum, &c.] Tu ergò, ô pia anima, sancto odio tui ipsius inflammata, dum hæc ita perseverant, subdita esto Domino, & ora eum. si enim eiusmodi tentationes adusserunt sanctos, cauendum ne inflamment nos miseros peccatores. & cum non sit sensus vbi est amaritudo, ita vt pia anima per operationes mentales suauiter Deo vniri nequeat: expedit cum [beata Catharina d Genuensi externis operibus charitatis occupari.] quod quidem in praxi vtilissimum fuerit, ne internis miserijs plus quam oportet, animus intendat: & his quidem insertis, consequenter videndum est vt sermo Dei efficax, Spiritus intima quæq; perscrutatur, & emundet.

Tota circumferentia seu omnes animæ potentie doloribus adimplentur, vsque ad mortis anxietatem.

ARTICVLVS SEXTVS.

A facie e Domini contremuit terra, moti sunt cæli, sol & luna obtenebrati sunt, & stella retraxerunt splendorem suum, & Dominus dedit vocem suam ante faciem exercitus sui: quia multa sunt nimis castra eius, quia fortia, & facientia verbum eius, magnus enim dies Domini & terribilis valde: & quis sustinebit eum? Ac si diceret, ô pia anima, quæ gemitibus inenarrabilibus, tanquam proiecta à facie Domini,

X

a Rich. in Psal. 28. b In epist. ad Eusto. c Eccl. 21. d In vita ipsius c. 44. e Ioel. 2.

mini, absentiam eius contestaris; quod videlicet nec bonum agnoscere, aut agnatum complecti valeas, & egrediaris, & ingrediaris, sicut propemodum delirans amore, atque occulta ad Deum dependentia, & tendentia: scias velim hoc idè contingere, quod Dominus dederit contra te vocem suam, ante faciem exercitus sui, quando dixit sathanæ, & naturæ vitiatæ, ecce in manu tua est, qui me timet, & amat. & quia multa sunt castra eius, & fortia, idè tot, tamque inexcogitatis modis in temet ipsa discruciaris; idè mens, & consilium, & ratio fugit à te; idè ad mira, & varia impatientiæ signa, & gestus prorumpis, tanquam proprijs peccatis, & negligentijs hæc omnia causaueris. cum autem hæc dies Domini, & huius privationis, diuinæque absentiae dolor sit terribilis valdè, ac ita perseuerare videatur, vt nulla spes finis illius appareat: quis ò pia anima sustinebit?

Quis, inquam, sustinebit hunc ignem vrentem, cum non minor, sed maior sit calor amoris, quam febris? nec incongruè quis dixerit, eiusmodi passionem, & amoris languorem, febrem esse: sicut enim diu febrî æstuans, tandem amplius sustinere non valens, ad mortis terrores, & angustias declinat; ita prorsus ò pia anima, cum in tota circumferentia, & in omnibus potentijs, amoris doloribus sauciata fueris, ita, vt nec cogitationem piam, absque molestia suscipere, nec bonum opus absque notabili tædio, & auersione agere

valeas, hinc quidem per mortem, miseriarum tuarum finem imponi optares? indè vero, tanquam summè à Deo, eiusque amore elongata, mortem quam maxime times, nilque tantoperè diu noctuque cogitas, quam quod in malo, & pessimo statu, salus tua versaretur, si ita mori contingeret.

Quis ergò sustinebit? cum [vel ipsam gehennam & ad tempus experiri, vix horribilius, pœnaliusvè ducat pia anima, quam si à spiritualis studij gustata suauitate, & in diuinæ veritatis contemplatione experta dulcedine, impediatur.] præcipuè verò, quando è contrario, arido gustu concupiscentia vitiorum insolescit. vndè etiam videmus, quod si quis scelerum suorum profunda degustet, & promeritas inferni pœnas iusto Dei iudicio non differri sentiat: quod nulla spe misericordiarum fretus, ante tempus in seipsum vltices manus extendat, præcipitio se collidat, laqueo, aut aquis se præfocet. quis ergò sustinebit, vt coletur & cribretur sicut aurum, & argentum purgatum septuplum? sustinebit certè ille solus utique, in quo fortis est vt mors, dilectio, dura, sicut infernus æmulatio. fortis, inquam, vt mors donum fortitudinis, quod in hoc agone pia anima, tanquam alius martyr, in severo tormentorum examine consequitur, vt sustineat, & patienter agat, in finem perseuerans; & quoad usque viuus sermo Dei, & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti pertingat

pertingat vsque ad diuisionem animæ, & spiritus, compagum quoque, ac medullarum, ac discretor cogitationum, & intentionum cordis. dura autem sicut infernus æmulatio illa; qua Satanæ, & ex originali peccato vitiatæ naturæ insultus, piæ animæ dentes, morsusque infigunt: eo maximè tempore quo amici, & necessarij eius recesserunt ab ea, & nil solatij ab hominibus, aut pijs exercitijs, aut à Deo amicabile quidpiam percipere potest. tota ergò circumferentia spiritus, animæ, & corporis, per cuiuslibet potentie proprios dolores adimpleta; adhuc tamen uiuit in ipsa essentialis voluntas, & diuini amoris fortitudo, qua omnes hosce acuteos vulnerata suscipit, & sustinet; eo quod ibi plùs per centrum voluntatis amet, quam ubi amoris violenti ictibus languens animat, mortisque angustijs torquetur. atque ita Dominum Deum in tota tribulatione animæ suæ quærere, verè inuenire est. vt autem clariùs videatur, quo fundamento, pia anima in tantis pressuris nitatur, fructuoseque progrediatur consequenter dicendum erit,

In hoc agone dolores animæ blandimento compassionis; aut etiam amore diuinitus excitato mitigari.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Quo abiit dilectus tuus, quo declinauit dilectus tuus, & quæremus a eum te

a Cant. 5. b Iob 6.

cum. Ac si diceret, ô pia anima, quæ in tribulatione murmuris dicis, sagittæ b Domini in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum, & terrores Domini militant contra me; en ecce nos omnes, qui scimus tuum dolorem esse vehementem, adsumus, vt solemur te, noli, obsecramus, nos consolatores onerosos reputare; sed narra magis, & dicas nobis, quo abiit dilectus tuus, & quæremus eum tecum. idè enim dicitur Petro, ecce Satan expetiuit, vt cribraret vos sicut triticum, ego autem oraui pro te, vt non deficiat fides tua; & tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos. sic & Saluatori nostro in agonia constituto apparuit Angelus de cælo confortans eum. sed inquis, dilectus meus descendit in hortum suum ad areolam aromatum, vt ibi pascatur in hortis, & lilia colligat. vides ergò, ô pia anima, quod dilectus ex millibus non fugit, non te abiecit, non in longinquam regionem profectus est tanquam non amplius reuersurus; sed declinauit duntaxat, & infinitæ gloriæ, qua in semetipso semper pascitur, stillam à te retraxit, interea quod inter manus diuersarum tentationum probaris. sicut Pater filij sui amantissimus, dum vlcus illi à Chirurgis aperiendum est, & sanandum, aliò se confert, præ amoris magnitudine non sustinens filij dolores; quos, dum aduritur, dum secatur, dum ligatur, clamorosis gemitibus contestatur.

Ita ergò, ô pia anima, cuius capiti, &

X a

oculis

oculis datę sunt aquę, & fontes lachrymarum, plora die, ac nocte, eo quod sustulerint Dominum tuum, & nescias ubi posuerunt eum. si enim vsquam dolor, & angustia cordis, lachrymarum diluuium mitigatur, hoc vel maxime in pręsentiarum vsu venire solet; cum in hac pressura, ipsa sola nudauę tolerantia duntaxat, vitę mysticę respiraculum (ne tanquam scintilla ex toto extingatur) pręseruare soleat. & licet [lachrymę huiuscemodi in modico cor refocillent, & reficiant; sunt tamen vtilis a eo tempore, ad conseruandam valetudinem corporalem; & vt facilius amor impatiens sustineri possit, & naturę sanitas conseruari.] nam per [fletum, b & gemitum animi intentio, quę est circa malum, ad exteriora diffunditur, fletus quoque, & gemitus dolorem, & tristitiam naturaliter minuunt.] & ided etiam pijsissimus Dominus, vt prudens medicus; qui circumferentiam quidem, & omnes corporis vires inordinato calore febris absumptas conspicit, cordis verd integras vires adhuc superstites, bono iubet esse animo; solumque infirmo prohibet quod noxium est. Quapropter, o pia anima, interea dum in hac angustia, & tribulatione murmuris doctrinam Domini suscipis, & spiritum salutis parturis; tanquam vox turturis, sonet in auribus dilecti, ego dilecto meo, ac si diceres; cum indigna sim, quę suauis eius fruar pręsentia; ego tamen illius ero, & nullum

alium amatorem admittam; & dum illius amore me carere oportet, aliam etiam consolationem non feram, quę ad illum non referatur. Vos ergo, amantissimi Domini, & confodales, fultite me floribus, blandimento scilicet compassionis; stipate me malis, pijsissimarum orationum vestrarum, quo ita, vel minimo diuinitatis odore confortata, omne malum quod Domino placuerit super me inducere, sustineam patienter; & interea, dum omnem escam spirituales, & piarum exercitationum abominatur anima mea, ita vt nihil boni operis absque tædio aliquo peragere valeam: sit mihi misericordia eius super vitas meę consolationis; sit, inquam, spiritus meus contribulatus, sacrificium Deo Optimo Maximo, qui bonorum meorum non indiget, in se semper æquę beatus subsistens.

Iam verd, quando hęc, similiauę ex humili corde procedunt; solet quandoque, qui posuit tenebras latibulum suum, & stat post parietem harum afflictionum, respicere per fenestras, & prospicere per cancellos, dum ad instar solis, qui prius erat in nubilo, per lumen infusum; actus dilectionis excitat, & ex certamine debilem animã in spiritu roborat; ad modicum tamen, sicut sol quando nübibus circumuallatus quandoq; splendore suo, & calore recreat, facilẽ autem aliqua nube coniectus, tenebras denuo relinquit; pro vt etiam strenuus miles modico

tempore

a Harph l. 2. p. 3. c. 44. b S. Thom. 1. 2. q. 38. a. 3. 6.

tempore cibo potuque confortatur, ac toto postmodum die, noctuque in pugna, ignis, & ferri vulnera, doloresque sustinet. quo etiam respicere videtur Iob dicens; cum *a* audierit me, non credo quod exaudierit vocem meam. quasi enim coadstat, tanquam aquæ inundantes, rugitus consuetæ desolationis, ita ut si in solatio figere vellet pedem; non tamen hoc ipsum adhuc liceret, quando quidem diuinitus immissa consolatio, hoc loco non nisi ad tempus confortandi gratia, concedatur. & quum itineris molestia tantò leuius feratur, quantò securior quis redditur, se in via non aberrare, consequenter dicemus,

De signis, quibus assuretur mysticus se in hac vera, & non naturali priuatione constitutum.

ARTICVLVS OCTAVVS.

His b fieri incipientibus respicite, & leuate capita vestra, quia appropinquat redemptio vestra. ac si diceret, o pia anima, quis est c iste, ut fieret Domino non iubente, utque dubiosa hæsitatione contristetur, num ea quæ hucusque in amore deficiente contigerunt, ex spiritali profectu; an potius ex proprijs defectibus, & negligentijs, procedant; Deo placeant, vel displiceant magis? sciendum ergò; duo esse potissimum signa euidencia quo-

dammodò ad habendam securitatem, num quis in hac vera, de qua hic loquimur, & non naturali, ac immortalificata e priuatione constitutus sit. & primum quidem est, si quis aliquot annis, licet non nisi tribus fortè, vel quatuor in vita interiori se se exercendo, satis benè recollectioni, & contemplationi vacasset; siue hoc amorosè, & cum sensibili deuotione, siue aride; at tamen comite animosò proposito, resignatione, & quadam transcendentia amicabilem interioritatis, contigerit: postmodum verò in modo interius agendi, animaduertat sese paulatim deficere, & tam interna quam externa exercitia mortificationis, & orationis mentalis, non amplius solita facilitate, pace, & recollectione peragere posse: licet secundum desiderium, & bonam voluntatem, ad mortificationes, & virtutes, ac etiam ad interiora sua, maiorem quam vnquam alias, sentiat inclinationem. pro quorum maiori securitate, ad praxin facit adducere, quod Harpius de hoc proposito sentit [quibusdam, inquit, ad tramitem f vitæ perfectioris primitus aspirantibus, aut etiam, in initio suæ conuersionis, sicut Apostolo Paulo, ad tertium cælum raptò, concessum est benignitate largitoris, huiusmodi tamen (ut frequenter) post adeptam tantam diuinæ celsitudinis consolationem, postmodum indicibilibus angustijs, & tentationibus etiam execrandis,

X 3

& prel-

a Iob c. 9. b Luc. 21. c Thren. 3. d Plura apud B. Io. de cruce de obs. noct. l. 1. c. 9. & 12. e 1. p. dec. 5. n. 9. f lib. 3. p. 4. c. 26.

& pressuris spiritualibus, vel corporalibus probare crebrius, & examinare Deus assolet, sicut examinatur argentum, prout oculata fide in plerisque conspexi. Quorum mirabilem divinæ clementiæ prælibatam gratiam agnoscentes, tantis pressuris postmodum frequenter agitari vidi: quod nec ore exprimi, nec inexpertis (vt puto) vera credulitas ingeri possit. nam, & Augustinus, & Bernardus illorum pressuram infernali pœnalitati non inconuenienter assimilare conati sunt. in cuius etiam argumentum de Paulo in primordio conuersionis, tam feliciter raptus, eodem tempore, Dominus ait. Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati.]

Tam admirabilis porrò vicissitudinis internæ, fundamentalis ratio, in eo consideratur, quod in initio [actus naturalis, *a* & supernaturalis dilectionis sint similes,] & sapido gustu quæuis amorosa deglutiantur, vt optima, & purè spiritualia quæque. cum autem in progressu delicatiorem mysticus consequitur diuinum gustum; in tantum priores status, fruitiones, & quidquid demum amicitiae cœlestis vnquam susceperat. indicibili auersione, & tædio sordent, vt multò leuiùs ferat, quidquid in interiori suo amarulentiae degustandum adhæret, quam vt illa priora, vel cogitare, vel sibi optare velit. modicum enim illud, per quod in spiritu purè, de supremo consortio altissimi, vigilias agit; incomparabiliter

plus luminis, & veritatis, quam omnia præterita continet. quia verò illud quo in purè spiritu viuit, & alitur, valde modicum est, non potest in inferiores vires, & sensibilem hominem fortiter influere; atque ita necessariò tota hominis circumferentia, eiusque appetitus variè alliciuntur, aggrauantur, angustiantur, & comprimuntur.

Secundum verò signum est, quando gemitibus inenarrabilibus conqueritur, se, vel peccatorum præteritorum grauitate, vel negligentijs, aut se se varijs accommodandi modis ignorantia, eiusmodi amoris priuationem, causasse; maximeque dolet se vnquam mysticæ vitæ initia dedisse; frustra tamen cupiens ab illa recedere, in vinculis charitatis iam constricta, & dono *b* fortitudinis in spiritu roborata; ita vt, licet secundum naturam inclinationem mallet communiter, vt alij, sui iuris esse, & moraliter benè viuere: attamen secundum illam fortissimam, & intimam ad Deum tendentiam, institutum cupiat prosequi. ex qua quidem repugnantia prouenit, vt nec ab amantissimo alioqui spirituali magistro, sibi persuaderi permittat hunc amoris defectum non tam ex similibus causis, quam ex necessaria amoris depuratione prouenire. sicuti ergò necessarium est circa primum, vt scilicet in Deum amor, qui valde impurus adhuc est, & ita ad diuina, sicut ad alia quæuis creata, cum sensibili, & humano agendi modo ferri consuevit,

corri.

a S. Bonati. 4. distinct. at. D. 4. *b* Vt inf. Dec. 2. n. 9.

corrigatur; ita etiam circa secundum hoc, oportet, ut in turbine te conerit, & multiplicet vulnera tua etiam sine causa; nec sinat conquiescere spiritum tuum, & impleat te amaritudinibus; licet tota vita, etiam usque ad virilem, & maturam ætatem producta, nullum graue peccatum, scienter, & voluntariè commisisses.

Sed non tam in eo cardo rei versatur, ut quis sciat amorem illum, qui in principio aliquot annis perseuerat, & ingens esse videtur, in spiritualem amorem redigendum esse; aut quod etiam nullius quidem grauioris culpæ, sed ex humana fragilitate, subindè leuioris duntaxat negligentia defectus incurrisse, videat: quam, ut humili resignatione, sollicita custodia sensuum, & passionum, ac etiam filiali amore, reuerentia, & confidentia se, suaque in tempore, & æternitate Deo committat: eiusque directioni amplius, quam propria in bono operando, &

proficiendo existimationi se credat. Cum ergò non sit, qui se abscondat à calore eius, & omnes qui per dona habituum supernaturalium, ad status perfectioris amoris deducuntur, in hac amoris deficientia concurrant; a quælibet pia anima in eiusmodi alteratione, bono sit animo, sciens quod appropinquet redemptio eius, quodque in proximo sit, quod à Deo curetur: nec quidquam ex eo dubij admittat, quod videat commilitonem aliquem non tam graui, ut ipsa, pressura, & anxietate in tentatione probari: cum vnus magis b minusuè intensè, pro naturæ, conditionis, & gratiæ diuinæ inæqualitate, de calice Domini bibat. Interea verò, cum à supradictis passionibus quodammodo respirare, & in intimo spiritus essentiali aliquam resignationem subodorari cœperit, ad ea quæ in fine priuationis, transeundum erit.

a Inf. Der. 2. 4. b Ibid. 4. 7.

ET

DE IIS QUÆ FIUNT IN FINE
PRIVATIONISPER AMOREM CONSTANTEM VTRIVSQUE
POTENTIÆ, VOLUNTATIS SCILICET,
& intellectus.

PARAPHRASIS QVARTA.

CVM expleuerit in me a voluntatem suam; & alia multa similia preesto sunt &c. ac si diceret, plane dignum est, vt ego in omni afflictione mea, ad Deum ita me paratam, & morigeram præbeam, sicut omnes aliæ creaturæ ad nutum ipsi obediunt. vnde psalmista ait; vt iumentum factus sum apud te, & ego semper tecum: ac si diceret, licet magna sit proprii amoris, & commodi cupiditas; quia tamen vt iumentum, ad metum ducentis vado, & redeo; hinc semper tuo beneplacito adsto. Quod vt hoc loco, perfectè fiat in potentijs superioribus, & spiritualibus, iam dicendum est,

- I. Quod propria operatio, quamdiu mysticus in fine priuationis versatur, sit omnium Virium in diuinam Voluntatem colligatio.
- II. Quod potentia superiores essentiali resignatione diuina prouidentia subijciantur.
- III. Quod dein totum compositum hominis colliquecat in vnum, cum diuina voluntate.
- IV. Priuatio hac rigida, est essentialis imitatio Passionis Domini nostri Iesu Christi.
- V. Virtutis actus deinceps essentiali modo exerceri.
- VI. De spiritali profectu, duratione, & transitu à priuationis ad Vnionis statum.

ARTI-

a Iob. 23. Vide Ioan. à Cruc. de obscur. noct. & Barbans. de occult. sem. 2. p. c. 10. 11. ad praxin. utiliter, & alij vt inf. decis. 2.

ARTICVLVS PRIMVS.

Quod propria operatio quamdiu mysticus in sine priuationis versatur, sit omnium virtutum in diuinam voluntatem colligatio.

Domine in a voluntate tua prestitisti decori meo virtutem. ac si diceret; ô pia anima, licet in amore, hucusque acquisito, tanquam aurora consurrexeris, & vestimenta tua, spiritus scilicet, & animæ potentias amorosis, & resignationis actibus; ceu martyrum sanguine conspergas, rubro colore exornaueris; scire tamen debes, quod illa ad Deum dilectio, ac bona ad omnia actio, nondum habeat virtutem in semetipsa manentem, neque radicem, ex qua vt innata virtute, amor ille vitam suscipiat: quousque ipsa sola, ac nuda voluntas diuina, eiusque de te omnimoda dispositio tam viuaciter tibi placeat, & ad omnia pia exercitia te commoueat, vitaliterque afficiat; vti prius maximæ spiritus, & animæ consolationes, spiritualesque gustus facere solebant, quantumcunque illi magni, & sublimes fuerint. & hinc ait Psalmista: Domine in voluntate tua præstitisti decori meo virtutem, ac si diceret: quando eousque in spiritali progressu perueni, vt omnia de manu Domini, eiusque gratissima voluntate toto corde, & pleno animo susceperem, quantumcunque amara, & naturæ contraria essent, rum decori, amori, & rectæ intentioni

meæ dedisti virtutem, ceu radicem, & dispositionem producendi fructus veræ, & realiter permanentis amicitiaæ tuæ, quæ ad vsum, & actus exercitium mihi innasceretur. sicut granum frumenti, in se quidem pulchrum est, bonum, ac vtile; verumtamen vt radicem accipiat, & virtutem germinandi, prius moriatur oportet, & alteri conditioni, & vt ita dicam, voluntati subijciatur, à se deficiat, & propria natura subtilizata, in seipso animam vegetabilem, & vitam quandam consequatur. atque ideo [tandem b licet non absque graui labore, & difficultate totos se resignant, & omnia sufferunt patienter, donec Deo placeat mutare. Vident enim nihil posse se amplius. sic itaque docet eos Deus resignationem sui, subiectionemque; vt videlicet ita se sub Deo relinquunt, exeatq; in omnibus. iamque illis prioribus gratia affluentibus fiunt similes, & quodammodo longè nobiliores, excellentioresque; cum hic gradus multò sit Christo conformior, cuius, omnis vita passionibus abundauit. Isti martyres spirituales pro ipsorum iudicio omnium pauperrimi, sed coram Deo locupletissimi sunt. sunt etiam, vt ipsis videtur, omnium à Deo remotissimi, sed reuera proximi sunt. sic, & omnium se credunt coram Deo abiectissimos esse, cum sint electissimi. omnium denique se Deo infidelissimos sentiunt, cum tamen fidelissimi, ac strenuissimi sint ad illius promouendum honorem, contemptumque præpediendum, ob quæ,

Y

& pa-

a Psal. 29. b Taul. serm. 1. in fest. SS. Mart.

& patiuntur hæc omnia. Varijs quoque tentationibus, ob hanc spiritus paupertatem, se sentiunt impugnari, quæ licet ipsa quoque morte grauioribus ipsos doloribus excrucient, maximè quando pro ipsorum iudicio non nihil ab his superantur, omninò tamen consensum præbere recusant.]

Et certè in hoc cardo rei versatur, nec quidquam magis principaliter in toto amoris deficientis, seu priuationis statu intendit benignissimus Deus, quam vt solus, purè, & integrè sit, qui in exercitio mystico, & vsu consortij diuinæ naturæ, secundum omnes animæ vires spectetur, magisq; eius grâtissima voluntas in omni momentanea actione consideretur, quam sensibilis deuotio. & hoc quidem non ex actibus resignationis tantum, aut humili in Dei beneplacitum subiectione; sed vt totus appetitus, & naturæ inclinatio rationis iudicio libenter, & quietè obediant, in habendo, non habendo in tempore, & æternitate. id quod hoc loco, & sine priuationis, integrè contingit in potentijs superioribus, intellectus scilicet & voluntatis. sicut in medio fiebat, in animæ varijs affectibus, & passionibus; quibus in tantum exagitata fuit, vt quasi callum, & duritiem ad omnem sensualitatem inordinatam contraxerit: & sancto odio sui ipsius tam perfectè imbuta, vt in futuris mysticis vnionibus nil inordinatum, aut vt suum commodum possidere velit, & ægrè admodum possit. & quia valdè multum, & arduum est, relin-

quere non tantum quod quis habet; sed etiam quod est; ideo tantæ molis esse solet, antequam amoris depuratio perfectè cursum suum absoluat, & in diuinam voluntatem colliquecat. vnde etiam Saluator noster, cum perfectissimè voluntatem suam Patri æterno passionis suæ tempore subijceret, cum spiritus gustu, & desiderio tam acerbam passionem incæpit, & prolixius in agonia orauit: licet præ naturali horrore sanguineas guttas sudaret. & certè huic exemplari quilibet se debet conformare, qui vult summæ charitatis gradum attingere. sed hæc iam penitiùs declaranda erunt, & dicendum

Quod potentia superiores essentiali resignatione, diuina prouidentia subijciantur.

ARTICVLVS SECVNDVS.

Sicut tenebra eius a ita & lumen eius:
Sic si diceret; ô pia anima, licet intellectui proprium sit, vt versetur circa lumen veritatis, illudque quàm maximè cupiat apprehendere, vt pote bonum sibi proportionatum; quo ita consequenter, voluntas bonum cognitum apprehendat, constringat, & oblectando ei inhæreat; nihilominus scire debes, quod modus ille cognoscendi Deum, qui per negationem fit, longè aliter procedat; quandoquidem Deus posuerit tenebras latibulum suum, in quo etiam melius ignoratione quæritur, inuenitur & laudatur.

datur, quam scientia, & notitia. & hic ille est modus, per quem tot tenebras, ariditates, & tædia spiritus tandem inuenire oportet; vt scilicet sicut tenebræ eius, ita & sit lumen eius, ac ita omninò indifferens, & benè contenta sit pia anima ex intimis visceribus cordis, in cæcitate mentis, sicut prius in quauis, etiam summa spiritus illustratione; & idè pariter ipsa voluntas humili resignatione tolerare debet, quod duce tuo ordinario, scilicet intellectu, & lumine oculorum suorum careat. vnde quemadmodum ille, qui prius clarè videbat, dein aliquot annis cæcus si fiat, ductore vtatur oportet; ac alièno lumine, ac visu adiutus ambulet, & pertingat quo ipsi eundum est. ita planè oportet, vt & pia anima lumine intellectuali destituta faciat, iuxta illud: Domine in lumine tuo videbimus lumen. in lumine tuo, inquit; ac si diceret, in altiori aliqua veritate, & directione, ac diuina prudentia cognoscere debeo, quid mihi vtile sit, tutum ac rectum; quamuis susq; deque aspera calcanda sint, vt plana.

Et certè quoadusque anima in superioribus potentijs intellectus, & voluntatis, essentiali quadam, seu matura, & non coacta; sed naturali quodammodo resignatione, sese Deo in omni ariditate, & spiritus cæcitate subiiciat; tam diu adhuc à propria sui ipsius quæstione, intentione, & inordinato amore expiari debet. vnde sicut qui excæcatus est, si memor visus oculorum suorum impatièter cæcitatem suam ferat, & vt prius obambulare velit, nihil certiùs,

quam quod hinc indè allidat, & præceps cadat; nec vilo modo, aut tutus in ambulando, aut quietus in corde possit esse, nisi in quantum pacifica tolerantia sustinuerit, quod cæcus sit, & modestè ductorem fidelem insequitur. pari ergò modo tandem aliquando mystico contingat oportet, vt scilicet sicut sunt tenebræ eius, ita & sit lumen eius. ac si diceret, ô Deus meus, qui es lumen oculorum meorum, ita benè contentus sum cum tenebris, & cæca interioritate mea, sicuti aliàs in lumine tuo, quando videbar in cælum posuisse nidum meum. tu ergò castigasti me Domine, & eruditus sum, quasi iuenculus indomitus; confusus sum, & erubui non ferens opprobrium adolescentiæ meæ; maximèque doleo, quod non dimissiori animo, & corde magis quieto, sustinuerim omne malum quod induxisti super me. quini mò summoperè in me confundor, quod tanta in me fuerit immortificatio, & impatientia, idque eo amplius, quod nonnihil animaduertere incipiam, quod tu, ô Lumen æternum, facias de tenebris lumen splendescere, & des intelligere meliùs esse in desolatione, & tribulatione murmuris, doctrinam timoris, & reuerentiæ tuæ addiscere, quam vanè altum sapere. eo etiam fortè sensu dictum est, in iudicium ego in hunc mundum veni, vt non videntes videant, & videntes cæci fiant, vtque ex decreto diuini consilij, nemo nouum hoc nomen, & interni profectus dulcissimum tui gustum

percipiat, cuius anima non prius omnem escam abominata fuerit, & quidquid te summum Bonum non purè sapit, in nauseam conuerterit: non quidem intenso cruciatu dolens, ut prius; sed magis lachrymosa distillatione contestans, quia ille est, qui electus ex milibus adherere fecit animam suam post ipsum. & certè, nec omnia ista adhuc ad perfectam dispositionem modi operandi supernaturaliter sufficere, ex sequentibus constabit: unde dicimus;

*Quod dein totum compositum hominis
colliquefcac in vnum, cum diuina
voluntate.*

ARTICVLVS TERTIVS.

Adhuc vnum a modicum est, & ego commouebo cælum, & terram & mare, & aridam. ac si diceret: o pia anima, sicut ad depurationem amoris necessarium est, ut à summo status contemplationis descenderes, vsque ad inferiora quæque, & præhabitis fruitionibus destituereris; ac in medio priuationis, susque, deque agitareris varijs animi passionibus, quousque in te reuelarentur fundamenta orbis terrarum, & omnes abominationes cordis tui tibi clarè paterent. ita tandem iam in fine, cælum intellectualis viuacitatis, & terra amicabilis voluntatis, pro vltimo quoque depurari debent: quousque simul mare, & arida, ac omnes potentia in vnum colliquefcant, confluantque in

a Agg. 2. b Iob 4.

pulchram imaginem, & Deo dignam habitationem; nihilque amplius adster, quod supernaturalis amoris vnionem præpediat. cum ergò hoc loco expleuerit inte omnem voluntatem suam omnipotens, qui conturbauit te; ipse quoque emolliet cor tuum, & auferens cor lapideum, dabit cor carneum. nunquid enim in æternum projiciet Deus, aut non apponet, ut complacitior sit adhuc? aut in finem obliuiscetur misereri Deus, aut in ira sua continebit misericordias suas? haudquaquam profectò, hinc enim sponsa Christi dicit; anima mea liquefacta est, ut dilectus locutus est; ac si diceret: statim, ut locutus est, qui prius scilicet in tam pænosa sui absentia, & durissimæ luctæ tolerantia sese absconderat, ita, ut in tenebris spiritus mei, & mystico progressu perijsse viderer; statim, inquam, ut locutus est, molliuit cor meum omnipotens, qui conturbauit me; & cognoui verè, quod nihil sit mundum in conspectu eius, quodque nihil coinquinatum possit intrare in regnum cælorum, nec eius familiarî consortio frui in terra; nisi prius transierit per ignem & aquam, ut argentum purgatum septuplum, & aurum in camino tentationis. Quis igitur mihi b det ut veniat petitio mea, & quod exspecto tribuat mihi Deus, & qui cepit ipse me conterat, solnat manum suam, & succidat me, & hæc mihi sit consolatio, ut affligens me dolore non parcat, nec contradicam sermonibus sancti; sed in toto me, & in omnibus animæ visibus

viribus sit mihi pro ipsa beata vita, voluntas eius; in quam etiam toto composito meo cum spiritu, anima, & corpore resolui exopto; & tanquam aurum in igne liquefactum, in imaginem illius qui creauit me, colliquefcere, & reformari toto corde desidero. & cum ipse solus sit, & nemo possit euertere cogitationem eius, & anima eius, quodcumque voluit, hoc faciat; ego quoque ad nutum voluntatis eius, quam viuacissimè in me sentio, in nidulo meo moriar, à duritia cordis mei, tanquam cera ad beneplacitum ignis diffuens; ac sicut palma multiplicabo dies, quæ omnes temporum iniurias, caloris scilicet, & frigoris, glaciæ, niuis, pluuia, ventorum, & quarumlibet tempestatum, violentibus, & quasi ridentibus folijs, æquali integritate, & constantia sustinet.

Et iure meritò quidem, ò pia anima, tibi est vita in voluntate eius, cum ita Deus molliuerit cor tuum, vt tandem aliquando post tot querimonias, retractiones, & anxietates, nihil vsque adeò in nunc præsentem ita placeat, te foueat, & soletur, quam vt Deus in te expleat omnem voluntatem suam. sicut autem artifex, liquefactis metallis formam quamcumque voluerit, imprimit; sic anima in illo statu, ad omnem diuinæ voluntatis nutum, se facillè applicat: imò spontaneo quodam desiderio, ad omne eius arbitrium se ipsam accommodat, & iuxta diuini beneplaciti modum, omnem voluntatem suam informat, vt obediat cum Christo vsq; ad mortem;

integra harmonia rotius compositi humani, benignè consentiente. quam autem perfectè pia anima in hoc statu Christum Dominum sequatur, iam consequenter dicemus,

Prinatio hæc rigida est essentialis imitatio passionis Domini nostri Iesu Christi.

ARTICVLVS QVARTVS.

Recogitate eum a qui talem sustinuit à peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem: vt ne fatigemini, animis vestris deficientes. ac si diceret, ò pia anima, licet omnia quæcumque facis in verbo, & opere, omnia in nomine Domini nostri Christi facias, gratias agens Deo per ipsum; ita vt in omnibus actionibus semper habeas præfixam bonam, ac rectam intentionem, per hoc quod magis, & principalius Dei honorem, & laudem, quam proprium commodum, vel solatium intendas; nihilominus obserues velim, eiusmodi intentionem directè ad incipientes, quique non totis viribus, sed aliquo sui Deum respiciunt, pertinere. iam verò cum amoris deficientia diu perseueret, magisq; indies acceuerit, ita vt tandem in ipsum mare doloris, anxietatis, & tristitiæ proiecta videaris; ne fortè tonitruo magnitudinis Eius suppressa, & in merito inanis, & in patientiando pusillanimitas reddaris: oportet vt toto desiderio, tota mente, tota voluntate, totoque corde recogites, compa-

patiatis, & consentias dolores, & acerbissimam passionem eius, qui talem, ac tantam, à peccatis tuis, aduersum semetipsum sustinuit contradictionem aduersum semetipsum, inquit, ac si diceret, omnia quæcunque Saluator noster passus est, ita in seipsum attraxit, vt non aliqua parte sui pateretur; sed toto se, in seipsum trahens, & quasi in ipsam passionem conuerti desiderans. ita ergo etiam agas oportet, huncque patiendi modum assumes; quo non sicut prius meditatione, notitia, vel compassionis aliquo affectu, passionis Domini nostri Iesu Christi, aliquem gustum doloris accipiebas, sed toto tuo esse, habere, & sentire omnem desolationis tristitiam; non tam vt tuam; sed vt Christi in te patientis cruciatus accipias, stringas, possideasque, & vt tibi essentielles, & in te permanentes libenter, promptè & reuerenti tolerantia sustineas: tanquam quæ ipsi Saluatori suos dolores cupias lenire, & in te conuerrere; quo ita nihil contristet, quidquid in tam pænosa diuini amoris carentia, toto hoc priuationis statu, contingere solet. Vnde etiam ait, vt ne fatigemini animis veltris deficientes; ac si diceret, licet quidem spiritus promptus sit; quia tamen caro infirma est, præsertim in tam rigido, & diu perseverante amoris diuini examine; hinc super omnia recogitare debes eum, qui talem sustinuit pro peccatoribus aduersum semetipsum contradictionem. quo ita tui dolores, non soli, sed doloribus

Christi conditi, & vnitæ, sacratiores fiant, si, vt illius cruciatus, gustentur, tolerantur, & ab ipso, & cum ipso circumferantur. qui modus cum non sit, secundum aliquam meditationem, vel aliquam partem tolerantia, sed secundum totum suum esse, habere, sentire, compati, intelligere, operari, & viuere, rectè essentialis, & perfectissimus modus imitandi passionem Christi Domini constituitur.

Hicce porrò, vera cordis interioritate, & susceptis, & in eis vnum cū Christo factis, dicere licet. Viuo ego, iam non ego, viuit verò in me Christus; scilicet per suam acerbissimam passionem, & à patre æterno derelictionem: per quam sicut socij sumus compassionis, ita & erimus socij gloria, cuius Christus quidem in hac vita, ab instanti conceptionis comprehensor fuit: mysticus autem post tribulationem dierum istarum, ad vsum, & fruitionem futuræ vniõnis; & confortij diuinæ naturæ, pro vt ratio, & conditio viatoris, ac dum peregrinamur à Domino, admittit, particeps erit. quæ quidem gratia, cum maximè ad vitam æternam benè afficiencia sua deducat, alliciatq; merito sacratissimam Saluatoris nostri meditationem vtilissimam, & ab ijs, quibus res pro anima est, cum primis feruenter practicandam esse; dictum est supra.
quam verò perfecta in virtute hic fiat radicatio, ampliùs exsequentibus constabit.

Viv.

Virtutis actus, deinceps essentiali modo exerceri.

ARTICVLVS QVINTVS.

Christo confixus sum cruci, viuo autem iam non a ego, vivit verò in me Christus. ac si diceret, ô pia anima, non amplius sicuti prius in statibus incipientium, aut proficientium per explicitum propositum, & cum quadam difficultate actus mortificationis, & virtutis exercendi sunt. hic enim modus, cum modico augmento veri, & solidi amoris vestitus sit, frequenter laboriosus est, & à fideli praxi, atq; executione boni propositi sæpè deficit. cum autem in profundo iam præteritæ priuationis magna fuerit velut mare contritio tua, ita vt quodammodo insensibilis reddita sis, & ad patiendum pro consuetudine exercitatos habeas sensus; oportet vt deinceps, ac præsertim quando gratia *b* modi operandi supernaturaliter à Deo dignata fueris, omnes mortificationis, & virtutis actus essentiali modo, id est, ex habitu, prompte & facilè peragantur; & quasi naturaliter, ex communicatione passionis Christi Domini profluant. idèd enim dicitur, Christo confixus sum cruci; id est, tanquam vnum effectus Christo patienti, cum gaudio sustineo quidque in corpore doloris, & in anima inordinati affectus molestiam intulerit; Deo ita disponente, siue ad abstergenda peccata, & hu-

manæ fragilitatis defectus, siue ad meritum; vt si compassi fuerimus, etiam socij gloriæ fiamus.

Atque tum demum, & post tot dilectionis purgationes, amor Spiritus Sancti vigorem suum diffundit in omnes animæ vires, & est origo omnium virtutum: vt scilicet facilè, & promptè sequaris instinctum rectæ rationis, ad quietam subordinationem passionum: & ex essentialiter recta animi affectione (vt potè gratia sancta) exerceas [in virtute, *c* scientiam, in scientia autem abstinentiam, in abstinentia autem patientiam, in patientia autem pietatem, in pietate autem amorem fraternitatis, in amore autem fraternitatis, charitatem.] atque ita pia anima non tam in se, quam Christus in ipsa vivet. [Debet *d* ergò quisque filius Dei virtutum exercitijs insistere. cum verò virtutes ei in habitum versæ fuerint, ab earum exercitio liber erit. Tunc enim eas ablq; labore perficiet. Quum autem virtutes sine labore, & dolore operatur, iam earum exercitia transcendit. Attamen ab operibus virtutum, donec anima à corpore separetur, nullus absolui potest, nisi anima illius supra seipsam raperetur, & Deus in ipsa agentis, expleret vicem in hoc tempore.] de quo hoc, vt congruentiori loco, semel pro semper monere volumus piam animam; quatenus scilicet formiter obseruet hunc modum, quem in virtutis, & mortificationis exercitio toto tempore vitæ obseruare

habet:

a Gal. 2. b vt inf. Dec. 2. n 10. c 2. pet. 1. d Taul. serm. 4. in natiu. Dom. circa med.

habet: neutē arbitretur, ex eo quod in posterum non amplius virtutis exercitia directē vrgemus; illorum nullam quoque curam habendam esse. quod omninō à vero, & arcano diuini amoris studio ita alienum est, vt potius omne id quod virtutis perfectio requirit, tanquam fructus bonæ arboris, vltro sit proferendum, quam laboriosè, aut cum tristitia extorquendum. ac tum verè in praxi, inferior homo non amplius animalis; sed rationalis, & instinctui spiritus sancti promptè obediens, dici potest. cum autem ordinariè, toto statu priuationis durante, videatur mysticus non proficere; sed deficere, consequenter dicendum venit, quousque perfectionis spiritualis lineam extenderit.

De spirituali profectu, duratione, & transitu à priuationis ad vniōnis statum.

ARTICVLVS SEXTVS.

Sapientia vbi inuenitur, a & quis est locus intelligentiæ? nescit homo pretium eius, nec inuenitur in terra suauiter viuentium. abyssus dicit non est in me: & mare loquitur, non est meum. Vndè ergo sapientia venit, & quis est locus intelligentiæ? abscondita est ab oculis omnium viuentium, volucres quoque cæli latet; perditio, & mors dixerunt, auribus nostris audiimus famam eius. Ac si diceret, ô pia anima; ne reputes rem paruum esse, sapientiæ, seu sapidæ scien-

tia, & intelligentiæ locum, ac vbi sapida scientia ordinatè possideatur, inuenire, idè enim nescit homo pretium eius, nec ingenti pecuniæ vi, emi potest; nec etiam inuenitur in terra suauiter viuentium; & creaturarum solatium (licet graui peccato non obnoxium) cum intima cordis delectatione admittentium. hinc & abyssus, seu fundus, ad quem, vt ad primum principium dilectionis diuinæ, generali, & tali quali modo fit recursus, & inhæsiō mordax, dicit, non est in me, & mare operationum internarum loquitur, non est in me; propter maximam inquietudinem intellectus varias impertinentias representantis. vt vel idè alia atque alia operatio, ad præsens propria inquirenda sit. Vndè ergo sapientia venit, & quis est locus intelligentiæ? vt scilicet, pia anima in abyssō diuinæ sapientiæ magis magisque radicaretur, & congruè, ac ordinatè in mari operationum multarum laboret. Verè tam ordinata sapientia abscondita est ab oculis omnium alioqui piè viuentium, volucres quoque cæli latet; ita, vt etiam in sacra doctrina, acutissimo ingenio pollentes, rem magnam præstitisse videantur, si summa illa à mysticis viris tum doctrina, tum vitæ sanctimonia claris, scripto tradita; & vera, & homini possibilia credant. hinc ergo tandem aliquando perditio & mors, (qua viuus sermo Dei, & efficax, in toto hoc priuationis rigidæ statu pertingit vsque ad diuisionem animæ, & spiritus) dixerunt; auribus nostris audi-

audiuimus famam eius. ac si dicerent; operationes nostræ illius sunt virtutis, vt per hoc quod inordinatum amorem, & naturalem eius operandi modum disperdimus, & emori facimus; tandem deducamus ad talem interioritatis locum, & spiritualem profectum, vbi à longè aliquam, & spem, & opinionem de supremo illo diuini amoris modo, concipi possit. quod quidem cum fieri incipit, quando in spirituali profectu eo vsque processit, vt non quidem sensibiliter a maior fiat, puta, si in primo anno fuisset intensus vt decem, in secundo anno debeat esse vt viginti, & tertio vt quadraginta, & ita consequenter; hoc enim sicut non fieri potest, sic nec fieri expetit; sed vt absque sensibili molestia potentia superiores inferioribus dominantur, & libenter appetitus inferior, rationis iudicio obediat.

Sed obserues, o pia anima, quam perseueranti studio sapientia, & locus intelligentia disquiratur; non enim semel, vel ab vno, vel à paucis inquiritur; sed secundò interrogat, & vndique indagat sollicitè, ac post terram, ipsum mare examinat; quin & cœlos penetrat, & tandem perditioni, & morti se credit. vt videlicet discas diuinæ amicitia ordinatam fruitionem, prout supernaturali modo operandi per gratiam specialem à Deo infunditur; multa præludia, & varios status, eosque ad plures annos perseuerantes, præcedere faciem Domini. hinc Dominus

b transit, & spiritus grandis, & fortis, subuertens montes, & conterens petras ante Dominum; & tamen non in spiritu Dominus, quo in statibus meditationis, & adspirationis, spiritu feruoris excitati spirituales Tyrones, montes vitiorum, & petras mortificationum, deprauatæ naturæ adhuc durissimas, studio virtutis, & orationis conterunt. post spiritum autem erat commotio, sed neque in commotione est Dominus; nec in statu contemplationis, quo anima de mundo, & supra se ipsam eleuatur, & loco proprio quasi dimouetur, per cœlestem conuersationem. post commotionem autem erat ignis, sed nec adhuc in ipso igne, & hoc statu priuationis, in quo, vt aurum in igne liquecit, depuratur, & in imaginem pulcherrimam formatur, est Dominus. post ignem autem erat sibilus auræ tenuis, & in eo erat Dominus; quando scilicet ex ipsa interioritate spiritus, diuinæ naturæ consortium spirat; ceu aër in temperatissima regione hominem iucundissimè exhilarans. quod priusquam per supernaturale donum intellectus fiat. si ab eo tempore quo mysticus omnium primo, se suaque omnia exercitio recollectionis tradidit, computandum sit; circa sextum, vel septimum annum huc pertingens, rem suam sat benè fecisse censendus esset. Verùm si ab illo tempore computemus, quo amor secundum affectum, & vt dici solet, secundum sensibilem

Z

sibilem

a Inf. decif. 2. a. 7. b 3. Reg. 19.

sibilem amorem deficere incipit (post status meditationis, adspirationis, & contemplationis) possit status hic priuationis ad quatuor vel quinque annos durare. nonnulli enim ex ijs præsertim, qui ad status supernaturales disponuntur, primis duobus circiter annis amoris sensibilis, seu affectualis spheram, & capacitatem pertranseunt. Verùm prout hic status in medio rigorem suum exercet, vix per annum durare solet: & circa finem etiam quando omnes potentia, & totum compositum hominis in vnum cum diuina voluntate confluit, tantundem. quod autem status priuationis tam diu duret, præter ea quæ superius dicta sunt, hoc ipsum provenit ex peccato originali, naturam vsque ad ipsam animæ essentiam vitiantem, quæ priusquam peractus virtutis, mortificationis, & amoris diuini in rectum ordinem redigatur, labuntur dies, anni, & tempora: præsertim apud illos, qui durius sunt naturæ, & fortioribus passionibus exagitantur, in virtutis studio tepidius agentes: idque vel maximè in flexibili illa adolescentiæ ætate, quando Spiritus Domini suavis, etiam quasi vltro, & blande naturam vitiatam solet in benedictionibus dulcedinis præuenire, & quasi sale condire, ne illecebris mundi victa putrescat. & certè possit quis in sua vocatione tam negligentem, & effusam vitam ducere, vt tanquam alter

languidus, b ad probaticam piscinam vel triginta octo annis iaceret, alio semper prius descendente, & sanato; dissoluto tali religioso indies durior, cameli pelle interioritatem, cano, caluoque capiti tandem impo-
nente.

Quando ergo ô pia anima, per huius spiritualis perditionis, & mortis aures, vel à longè minimum quid de Deo, & interiori successu audiueris. bona spe erecta, ad vltiores status transire poteris, quamuis nondum quidpiam singulare experiaris; dummodo ordinariæ desolationis mutatio, non ex actu aliquo transeunte; sed constanter, & permanentiter contingat, cum aliqua inclinatione ad aliquid in se meliùs; licet nondum scias, aut intelligas quid hoc aut sit, aut quo etiam tendat. est enim amoris diuini eiusmodi procedendi modus, qualis in igne sancto illo apud Machabæos c fuisse legitur. cum enim filij Israel ducerentur in Persidem, sacerdotes, qui tunc Dei cultores erant, acceptum de altari occultè absconderunt in valle, vbi erat puteus altus, & siccus; & in eo contutati sunt eum; ita vt omnibus esset ignotus locus. cum autem post multos annos requireretur ignis, non inuenerunt ignem, sed aquam crassam, quam quidem cum sacrificijs aspersissent. & tempus affuit, quo sol refulsit, qui prius erat in nubilo, accensus est ignis magnus, ita vt omnes mirarentur.

a 1. p. decis. 5. a. 1. b Ioan. 5. c 2. Mach. 7.

rentur. simili inquam, prorsus modo in mystica, praxi contingit. vnde ignis ille diuini amoris qui prius in altari præsentiæ Dei ardebat, (iuxta, alios & perfectiores modos tota prima parte explicatos) vbi in hac priuatione tanquam in altissimo, & profundissimo puteo cordis absconditur; in aquam crassam lachrymarum, mille querularum, & dolorum conuerti videtur: at vbi per gratiam modi operandi supernaturaliter repertus fuerit, ac sol diuinæ præsentiæ, (quæ prius in tenebris posuerat latibulum suum) per dictam gratiam resplenduerit; in holocausto animæ, voluntati diuinæ toto suo composito, & in omnibus viribus subiecto; accenditur ignis magnus diuinæ dilectionis; ita, vt merito, tam ipse practicus, quam qui eius dolores alias nouerant, mirentur, quod Dominus sit verè pius, & misericors, dans nomen nouum, quod nemo nouit, nisi qui accipit, nec credit, qui non accipit, nec magis indignum hac gratia se credit, nisi qui illam obtinuit.

Cæterum antequam ad ea quæ statum vnionis concernunt, transeamus, hoc vt maximè congruo loco, singulariter pro praxi obseruandum venit, quod quandoquidem impofterum virtutes essentiali modo exerceantur, ac per dona intellectus, ac sapientiæ procedatur: posse duos, vel plures mysticos, si simul à priuationis ad vnionis statum transeant, dein etiam simul ad

mirabili conformitate, omnes status modi supernaturalis penetrare, & vt plurimum consimiles mentis regiones situs, atque operationes experiri: ita tamen, vt quilibet, in proprio suo in Deo habere, & viuere, plus & aut minus arctè, vitaliter, & profundè hoc ipsum præstet. sicut cum duo vel plures simul montem ascendunt; pari quidem gressu, sursum vel deorsum mouentur; vno tamen altero pulchriora quæque penitiùs vidente, & intimiùs considerante, prout oculus scilicet intellectualis cuiusque limpidior, & amoris vis tenerior fuerit; spiritu Sancto distribuyente singulis prout voluerit. hinc etiam profluit, vt sicut in statibus modi naturaliter operandi, nulla, vt plurimum, inter mysticos esse solet simul procedendi vniformitas, sed admirabilis diuersitas; dum scilicet vnus antrorsum, alter retrorsum, hic sursum, ille deorsum tendit: ita è contrario, post statum huius priuationis (præsertim cum ad medium, aut summum status vnionis peruentum fuerit) maximam vniformitatem, simul in arcano Dei amore procedendi, reperiri, ac summe iucundum esse, si duo vel plures vniformiter in mysticis constituti, ordinato progressu, status supernaturales (qui aliter in initio, aliter in medio, & aliter in summo, diuinum lumen amorem spirantem distribuunt) congradiantur, & ab inuicem, illuminati, in absconditis diuinis consilientur. qui ergò sapientia benè

Z 2

vsi sunt,

¶ si sunt, & sicut aurum, & argentum in igne probatum septuplum, tanquam participes amicitia Dei, & gratia modi operandi supernaturaliter & perfusi, ad sequentem statum vnionis transire poterunt: Vbi ad oculum cognoscent, quod sedentibus in tenebris, & umbra

a Vr inf. decis. 2. a 10.

mortis; transactæ priuationis; lux magna doni supernaturalis scientiæ, orta sit eis. quodque in paucis vexati, in multis bene disponentur, pro vt latius constabit ex sequentibus.

(***)

P R A X I S
 STATVS VNIONIS MYSTICÆ
 ET PRIMO

DE IIS QVÆ FIUNT IN INFIMO
 PER ALLEVIATIONEM AB HABITA PRESSVRA.
 PARAPHRASIS QVINTA.

Quæ est ista quæ progreditur, pulchra vt luna. b pulchram, vt lunam, appellat piam animam, ac si diceret, illa quæ prius scilicet in statu priuationis, tanquam aurora progrediebatur, magis ardorem amoris depurantis, quam lumen actiuitatis spiritus præferebat; nunc scilicet in statu vnionis, pulchra vt Luna constituitur, quando serenatur, & ab illa duntaxat parte, qua soli obijcitur, lumen recipit, quod vti fiat, secundum quod status vnionis non summa; sed minima modi supernaturaliter operandi continet, iam dicendum est interea verò præordinata, & accurata operatione, ac maiori in charitate radicatione, ad exercitium actus, hoc loco mysticum remittimus ad praxin formationis operationum, seu verborum mysticorum (sine qua quidem praxi actualem cum Deo vnionem, aut incipere, aut continuare stylo ordinario impossibile est) vt

illius

b Cant. 6. c Paraph. 5. 7. & 8. d Inf. Paraph. 6.